

25. అల్ ఫుర్ఖాన్ (గీటురాయి) సూరా

సరిచయం

ఇది మక్కా కాలంలో అవతరించిన సూరా. ఇందులో 77 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా ముఖ్యంగా ధార్మిక విశ్వాసానికి సంబంధించిన సూత్రాలను నొక్కి చెప్పింది. ఏకదైవారాధన, ప్రవక్తల పరంపర, దివ్యవాణి అవతరణ, మరణానంతరం మళ్ళీ లేపబడడం, శిక్షా బహుమానాలు వంటి మౌలిక విశ్వాసాలను ఈ సూరా మనస్సుకు హత్తుకునేలా తెలియజేసింది. ఈ సూరా మొదటి ఆయతులో ప్రస్తావనకు వచ్చిన “ఫుర్ఖాన్” (గీటురాయి) అన్న పదం ఆధారంగా ఈ సూరాకు ఈ పేరు పెట్టడం జరిగింది. అరబీలో ఫుర్ఖాన్ అంటే గీటురాయి అని అర్థం. దివ్య ఖుర్ఆన్ కు ఉన్న పేర్లలో ఫుర్ఖాన్ ఒకటి. ధార్మిక విశ్వాసానికి - అవిశ్వాసానికి, మార్గదర్శకత్వానికి - మార్గ రాహిత్యానికి, సత్యానికి - అసత్యానికి, వెలుగు - చీకట్లకు మధ్య భేదాన్ని తెలిపేది ఫుర్ఖాన్. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) చూపించిన మహత్తరమైన, శాశ్వతమైన మహత్యంగా ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ను వర్ణించడం జరిగింది. మానవాళికి ఇహలోకంలో సంతోషాన్ని, పరలోకంలో సాఫల్యాన్ని ప్రసాదించే ఈ దైవగ్రంథం దేవుని తరపున అనుగ్రహంగా ప్రసాదించబడింది. విశ్వాసుల లక్షణాలను వివరిస్తూ ఈ సూరా ముగుస్తుంది. అల్లాహ్ కు నిజమైన దాసులైన విశ్వాసుల లక్షణాలు :

1. వారు వినయంగా నడుస్తారు. 2. వారిని పలకరిస్తే మృదువుగా మాట్లాడుతారు.
3. వారు రాత్రులు తమ ప్రభువు ఆరాధనలో గడుపుతారు. అల్లాహ్ ను స్మరిస్తుంటారు. 4. నరకశిక్ష నుంచి కాపాడమని దేవుని ప్రార్థిస్తుంటారు. 5. వారు దుబారాగా గాని, పిసినారితనంతో కాని ఖర్చుచేయరు. 6. వారు అల్లాహ్ ను తప్ప మరే మిథ్యా దేవుణ్ణి అర్ధించరు. 7. వారు తోటి మనిషిని హత్య చేయరు. (న్యాయబద్ధంగా తప్ప) 8. వ్యభిచారం, అక్రమ సంబంధాలకు పాల్పడరు. 9. అబద్ధపు సాక్ష్యాలు చెప్పరు. 10. వ్యర్థ ప్రసంగాలు చేయరు. 11. దేవుని సృష్టిసామర్థ్యానికి సంబంధించిన ప్రస్ఫుటమైన చిహ్నాల ద్వారా వారు హితోపదేశాన్ని, ప్రేరణను పొందుతారు. 12. తమ కంటికి చలువగా ఉండే భార్యలను, పిల్లలను ప్రసాదించమని దేవుని వేడుకుంటారు. 13. దైవభీతిపరులకు ఒక ఉదాహరణగా, ఒక నమూనాగా తమను రూపొందించాలని దేవుని ప్రార్థిస్తుంటారు. 14. సహనం వహిస్తారు.

25. అల్ ఫుర్కాన్ సూరా

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 77

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 సమస్త లోకవాసులను¹ హెచ్చరించే
వానిగా ఉండటానికిగాను తన
దాసునిపై గీటురాయిని² అవతరింపజేసిన
అల్లాహ్ గొప్ప శుభకరుడు.

2 భూమ్యాకాశాల సార్వభౌమత్వం
ఆయనదే.³ ఆయన ఎవరినీ సంతానంగా
చేసుకోలేదు.⁴ ఆయన రాజ్యాధికారంలో

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي رَزَقَنَا عَلَى عَبْدٍ لَّيْلًا نَّوْمًا وَعِلْمًا وَيَوْمًا نَدْبًا ۝۱

لِلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَسْخَرْ وَلَا يَنْجُذْ وَلَا يُؤْتِكُمْ

1. దీనిద్వారా స్పష్టమయ్యే ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే, అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సందేశం విశ్వజనీన సందేశం. ఆయన (స) సమస్త లోకవాసుల కోసం ప్రవక్తగా పంపబడ్డారు. మానవులు, జిన్నులు కూడా వారిలో చేరి ఉన్నారు. ఆ మాటే మరోచోట ఈ విధంగా అనబడింది : “ప్రజలారా! నేను మీ అందరి వైపునకు వచ్చిన దైవప్రవక్తను” (అని ఓ ముహమ్మద్!) వారికి చెప్పు. (ఆరాఫ్ - 158)

“నేను తెల్లవానివైపు, నల్లవానివైపు - అందరి వైపునకూ దైవప్రవక్తగా పంపబడ్డాను” అని ఆయన (స) ఒక హదీసులో ప్రవచించారు (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ మసాజిద్). ఆయన (స) ఇంకా ఇలా అన్నారు : “పూర్వం ఒక ప్రవక్త ఏదైనా ఒక జాతి వైపుకు పంపబడేవాడు. అయితే నేను సమస్త మానవుల కోసం ప్రవక్తగా పంపబడ్డాను.” (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుత్ తయమ్ముమ్; ముస్లిం - కితాబుల్ మసాజిద్).

2. ఇక్కడ గీటురాయి (ఫుర్ఖాన్) అంటే సత్యాసత్యాలు, న్యాయాన్యాయాలు, ధర్మాధర్మాలు, ఉచితానుచితాల మధ్య గల తేడాను స్పష్టపరిచే దివ్య ఖుర్ఆన్ అని అర్థం. దివ్య ఖుర్ఆన్ ఈ విషయాలన్నింటినీ స్పష్టంగా వేరుపరచినందువల్ల దీనిని గీటురాయి అని అనటం జరిగింది.

3. దైవప్రవక్త సందేశం గురించి చెప్పిన తర్వాత ఇప్పుడు తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) గురించి చెప్పబడుతోంది. ఇక్కడ దేవుని నాలుగు ప్రధాన గుణాలు (లక్షణాలు) తెలుపబడ్డాయి. వాటిలో మొట్టమొదటిది తిరుగులేని ఆయన సార్వభౌమత్వం. ఈ సార్వభౌమత్వంలో ఆయనకు సహవర్తులు ఎవరూ లేరు.

4. కొంతమంది యూదులు, క్రైస్తవులు, అరబ్బులు కూడా అల్లాహ్ కు సంతానం ఉందని,

ఆయనకు భాగస్వాములు కూడా ఎవరూ లేరు.⁵ ఆయన ప్రతి వస్తువునూ సృష్టించి, దానికి తగ్గట్టుగా - దాని లెక్కను నిర్ధారించాడు.⁶

3 వారు అల్లాహ్ ను వదలి (బూటకపు) దేవుళ్లను కల్పించుకున్నారు. వారు (అంటే ఆ బూటకపు దేవుళ్లు) ఏ వస్తువునూ సృష్టించలేరు. పైగా వారు స్వయంగా సృష్టించబడినవారు. వారు తమ స్వయానికి సైతం లాభనష్టాలు చేకూర్చుకునే అధికారం కలిగలేరు. జీవన్మరణాలు కూడా వారి అధీనంలో లేవు. (మరణానంతరం) తిరిగి లేచే శక్తి కూడా వారివద్ద లేదు.⁷

4 “ఇది, ఇతను స్వయంగా కల్పించుకున్న అబద్ధం తప్ప మరేమీ కాదు. ఈ విషయంలో ఇతరులు కూడా ఇతనికి సాయపడ్డారు”⁸ అని అవిశ్వాసులు చెప్పసాగారు. నిజానికి వారు చాలా అన్యాయానికి, ఆసాంతం అబద్ధానికి ఒడిగట్టారు.

لَهُ شَرِيكٌ لِّي الْمَلِكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رُفِعَ يَدَايَهُ

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يُخَلِّقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخَلَّفُونَ

وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ صَاعًا وَلَا تَفَاعًا وَلَا يُسَلِّكُونَ مَوْتًا

وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿۳﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرٍ

وَإِعَانَةٌ عَلَيْهِمْ قَوْمٌ آخَرُونَ ﴿۴﴾ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿۵﴾

ఆయన దైవదూతలను తన కుమార్తెలుగా చేసుకున్నాడని చెప్పేవారు. ఈ ఆయతులో వారి మూఢనమ్మకం ఖండించబడింది.

5. విగ్రహారాధన, బహుదైవారాధన, రెండు దైవాల భావన (మంచీ - చెడు, అంధకారం - కాంతి అనే ద్విత్వం) ఖండించబడింది.

6. సకల సృష్టికి మూలాధారం అల్లాహ్ యే. ఆయన తన యుక్తిని, ప్రణాళికననుసరించి తన సృష్టితాలలో ఎవరికేది అవసరమో తగు మోతాదులో నిర్ధారించాడు. ప్రతి వస్తువు విధివ్రాతను ముందే చేశాడు.

7. కాని ఈ అన్యాయస్థులు సర్వ శక్తులు గల తమ నిజప్రభువును కాదని ఏ శక్తి లేని హీనులను తమ ఆరాధ్య దైవాలుగా నిలబెట్టుకున్నారు. వారు ఇతరులకు ఏదన్నా లాభంగానీ, నష్టంగానీ చేకూర్చలేరు సరికదా స్వయంగా తమ ఆత్మలకు కూడా ఏమీ చేసుకోలేరు. దీని తరువాత ప్రవక్త తిరస్కారుల సందేహాలు పటాపంచలు చేయబడ్డాయి.

8. ఈ గ్రంథాన్ని కల్పించటంలో యూదులు, వారి బానిసలు (అబూ ఫకీహ్ యసార్,

5 “ఇవి పూర్వీకుల గాథలు. వాటిని ఇతను వ్రాయించాడు. అవి ఉదయం సాయంత్రం అతని ముందు పఠించబడు తున్నాయి” అని కూడా ఈ అవిశ్వాసులు అన్నారు.

6 (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు: “భూమ్యా కాశాలలో వున్న రహస్యాలన్నింటినీ ఎరిగిన వాడు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆనును) అవతరింపజేశాడు.⁹ ఆయన అమితంగా క్షమించేవాడు, అపారంగా కనికరించే వాడు.”¹⁰

7 అవిశ్వాసులు ఇలా అనసాగారు : “ఏం ప్రవక్తయ్యా ఇతను?! (చూడబోతే అందరి

وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۚ كَتَبْنَاهَا فِي نُحْلِ عَلِيِّ ۝

بِكُرْةٍ وَأَوْسِيَاءٍ ۝

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ

كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ۝

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَا كُلُّ طَعَامٍ وَمَشْرَبٍ فِي

అద్దాస్, జబర్) తదితరులు ముహమ్మద్ (స)కు తోడ్పడి ఉంటారని ముష్రీకులు చెప్పేవారు. అన్ నహ్లా సూరా 103వ ఆయతులో దీనికి సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు వచ్చాయి. ఈ ఆరోపణను ఖుర్ఆన్ ఒక అన్యాయంగా, ఆసాంతం అబద్ధంగా అభివర్ణించింది. ఒక నిరక్షరాసి (ముహమ్మద్) ఇతరుల సహాయ సహకారాలతో ఇంతటి స్వచ్ఛమైన, అపురూపమైన అరబీ భాషలో ఉద్గ్రంథాన్ని సమర్పించగలడా? ఒకవేళ సమర్పించినా సత్యాలను ఇంత ప్రస్ఫుటంగా విశదీకరించే, చారిత్రక గాథలను వివరించే, మానవ జీవితంతో ముడిపడిన మార్గదర్శక సూత్రాలన్నింటినీ తెలిపే సాటిలేని జీవన సంవిధానాన్ని నిరక్షరాసి అయిన ఒక వ్యక్తి పఠించయం చేయగలడా?? వీళ్ళకేమై పోయింది? ఇలాంటి పసలేని ఆరోపణలను వారు ఎందుకు చేస్తున్నారు?

9. అవిశ్వాసుల ఆరోపణలకు సమాధానంగా ఈ మాటలనబడ్డాయి - కాస్త ఖుర్ఆన్ పై యోచన చేయండి. అందులోని ఏ వాక్యమైనా వాస్తవానికి విరుద్ధంగా ఉందా? ముమ్మాటికీ లేదుకదా! అందులోని ప్రతి విషయం సత్యబద్ధమైనదే. ఎందుకంటే దానిని అవతరింపజేసినవాడు భూమ్యాకాశాలలోని ప్రతి గోప్యమైన విషయాన్ని ఎరిగినవాడు.

10. ఆయన క్షమాశీలి గనక సరిపోయింది. ఒకవేళ ఆయనే గనక ఈ అవిశ్వాసులు మోపే ఒక్కో నిందారోపణకు పట్టుకోవటం మొదలెడితే, వీళ్ళు ఏనాడో దైవాగ్రహానికి గురై నాశనమై ఉండేవారు. కాని దేవుడు కృపాకరుడు. ఆయన తన ప్రణాళిక ననుసరించి వ్యక్తులకు, జాతులకు ఒక నిర్ణీత సమయం వరకు విడుపును ఇస్తాడు.

లాగే) ఇతను కూడా అన్నం తింటున్నాడు, బజార్లలో తిరుగుతున్నాడు. ¹¹ ఇతనికి తోడుగా ఉంటూ (ప్రజలను) హెచ్చరించే నిమిత్తం ఒక దైవదూత (అయినా) ఇతని వద్దకు ఎందుకు పంపబడలేదట? ¹²

8 “పోనీ ఇతని వద్దకు ఏదైనా ఖజానా ఎందుకు వచ్చిపడలేదు? ¹³ పోనీ, ఇతను (హాయిగా) తింటూ ఉండటానికి ఇతనికి ఒక తోటన్నా లేదేమిటి?” ¹⁴ “మీరు చేతబడి చేయబడిన ఒక వ్యక్తి వెనుక నడుస్తున్నారు” ¹⁵ అని కూడా ఆ దుర్మార్గులు అన్నారు.

9 (ఓ ముహమ్మద్!) చూశావా! వాళ్లు నీ గురించి ఎలాంటి ఉదాహరణల్ని

الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلْنَا إِلَيْهِ مَالًا فَيَكُونُ مَعَهُ
تَذِيرًا ۝

أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ وَكَانَ لَهُ جَبَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِنَّ تَنْزِيلَهُ لَأَجْلًا مَسْعُورًا ۝

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا الْاَلِكِ الْاِمْتَالَ فَصَلُّوا فَاَلَا يَسْمَعُونَ

11. దివ్య ఖుర్ఆన్‌ను ఎగతాళి చేసిన తరువాత వారిప్పుడు దైవప్రవక్త (స)ను ఎగతాళి చేయటం మొదలెట్టారు. ఎందుకంటే వారి దృష్టిలో ఒక మానవమాత్రుడు దైవప్రవక్త పదవికి తగడు. అందుకే - భోజనం చేసేవాడు, అందరిలాగే వీధుల్లో సంచరిస్తూ మనుషులతో సహజీవనం చేసేవాడు ప్రవక్తగా ఎంపిక కావటంపై వారు ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యారు.
12. ఇప్పుడు ఒక మెట్టు దిగివచ్చి, ఇంకొక అభ్యంతరం లేవనెత్తారు. అదేమంటే, ఒక సాధారణ మనిషి దైవప్రవక్తగా నియుక్తుడైనప్పటికీ అతనికి సహాయకుడుగా కనీసం ఒక దైవదూత (ఫరిష్తా) అన్నా లేకపోతే ఎలా? దైవదూత అయినా తోడుగా లేని వ్యక్తిని మేము దైవప్రవక్తగా ఎలా నమ్మాలి?
13. కనీసం అతని వద్దకు ఏదన్నా ఖజానా అన్నా పంపబడితే అతనికి ఉపాధిని సమకూర్చుకునే ఇబ్బంది ఉండేది కాదు కదా!
14. అదీ కాకపోయినా కనీసం ఒక తోటన్నా అతనికి ఉంటే అతను ఆర్థికంగా మాకంటే కాస్త మంచిస్థితిలో ఉండేవాడు కదా! మరి ఇంతటి సామాన్యుణ్ణి దేవుడు తన ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడేమిటి?
15. అంటే ఈ వ్యక్తి (ముహమ్మద్)ని ఎవరో చేతబడి చేశారు. తత్కారణంగా ఇతని మతి చలించింది. ఇతని మాటలు మతి ఉన్న వాని మాటల్లా లేవు. కాబట్టి ప్రజలారా! మీరు ఇతని వెనుక నడవకండి.

ఇస్తున్నారో! (అది కాదులే), నిజానికి వాళ్లు అసలు మార్గం తప్పారు. ఇక వాళ్లు మార్గానికి రావటం అనేది జరగదు. ¹⁶

10 అల్లాహ్ శుభకరుడు. ఆయన గనక తలచుకుంటే వాళ్ళు ఉదాహరించిన తోటకన్నా మేలైన ఎన్నో తోటల్ని - క్రింద కాలువలు ప్రవహించే తోటల్ని - నీ కోసం సమకూర్చగలడు. ఇంకా నీ కోసం ఎన్నో (బ్రహ్మాండమైన) మేడల్ని కూడా చేయ గలడు. ¹⁷

11 (అది కాదు). వారసలు ఆ ఘడియ (తీర్చుదినము)ను ధిక్కరిస్తున్నారు. ¹⁸ అయితే ఆ ఘడియను ధిక్కరించేవారి కోసం మేము మండే అగ్నిని సిద్ధం చేసి ఉంచాము.

سَيِّئًا ۝

تَبَرَكْتَ الَّذِي أَنْشَأْتَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ

جَدَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ

لَكَ قُصُورًا ۝

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ

بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝

16. దేవుడు తన ప్రవక్తనుద్దేశించి చెప్పిన మాటలివి : “ఓ ముహమ్మద్! చూశావా? వీళ్లు నీపై నీలాపనిందలు మోపుతున్నారు. నిరాధారంగా నిన్ను తూలనాడుతున్నారు. ఒక్కోసారి నిన్ను చేతబడికి గురైనవాడని అంటున్నారు. ఒక్కోసారి నిన్ను ఉన్నాడిగా చిత్రీకరిస్తున్నారు. నిన్ను అసత్యవాది అని కూడా అంటున్నారు. కవి పుంగవుడవని కూస్తున్నారు. వాస్తవానికి వాళ్లు చెప్పేదంతా మిథ్య. వారి ఆరోపణల వెనుక అణుమాత్రం ఆధారం కూడా లేదు. తాము బొంకేదంతా అబద్ధం అన్న సంగతి స్వయంగా వాళ్ళకూడా తెలుసు. ఇలాంటి పైలాపచ్చీసు మాటల్ని పలికి వాళ్లంతట వాళ్లే మార్గవిహీనతకు లోనవుతున్నారు. అలాంటప్పుడు వారికి సన్మార్గం ఎలా ప్రాప్తిస్తుంది?

17. ఓ ముహమ్మద్ (సఅసం) ! నీకు సిరిసంపదలు, తోటలు లేకపోవటంపై వాళ్లు మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు కదూ! మేము గనక కోరుకుంటే వాళ్లు ప్రస్తావించే తోటలకన్నా విలువైన తోటల్ని నీకు ప్రసాదించగలం. అపురూపమైన మేడలు మిద్దెల్ని నీకు సమకూర్చగలం. కాని వాటివల్ల ఆ సత్యతిరస్కారులకు ఒరిగేదేమిటంట? వాళ్ళెలాగూ సన్మార్గ భాగ్యం పొందరు. మరలాంటప్పుడు నీపై అక్కరకు రాని సానుభూతిని ఎందుకు కురిపించాలి?

18. పరలోకం పట్ల వారికి నమ్మకం లేకపోవటం మూలంగానే వారు దైవప్రవక్త (స)ను ధిక్కరించారు.

12 దూరం నుంచే అది వారిని చూసినప్పుడు, ఆగ్రహంతో అది ఉడికిపోతూ, గర్జిస్తూ ఉండటాన్ని వారు వింటారు. ¹⁹

13 నరకంలోని ఒక ఇరుకైన స్థలంలో వారిని కాళ్ళూ, చేతులూ బంధింపబడిన స్థితిలో పడవేయబడినప్పుడు వారు చావు కోసం అరుస్తారు.

14 “ఈ రోజు ఒక్క చావు కోసం అరవకండి, అనేక చావుల కోసం అరుస్తూ ఉండండి”²⁰ (అని వారితో అనబడుతుంది).

15 వారికి చెప్పు: “ఇది మేలా?”²¹ లేక భయభక్తులు గలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన శాశ్వతమైన స్వర్గం మేలా? అది వారి ప్రతిఫలం. వారు చేరుకోవలసిన (చివరి) గమ్యస్థానం.”

۱۹ اِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهُمْ تَغِيظًا وَزَفِيرًا

وَاِذَا أَلْقَاوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّبِينَ دَعَوْا

هٰذَا لِكِ تَنْبِيْرًا ۲۰

۱۴ لَاتَرْعَوْا الْيَوْمَ بُرًّا وَاجِدًا وَاذْءُءُوا ثُبُورًا كَثِيْرًا

قُلْ اِذْءُءِكُمْ خِيْرًا اَمْ جَهَنَّمُ الْخُلْدِ اَلَيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ

كَ اَنْتَ لَهُمْ جَزَاءً وَّ مَصِيْرًا ۲۱

19. అంటే అవిశ్వాసులు మహ్మద్ మైదానంలో సమావేశమై ఉన్నప్పుడే నరకం దూరం నుంచి చూచి క్రోధావేశంతో ఊగిపోతుంది. వాళ్లను ఎప్పుడు అమాంతం కబళించాలా?! అని ఆవురావుమంటూ ఉంటుంది. ఈ విషయమే ఇంకొక చోట ఇలా వర్ణించబడింది: “నరకవాసుల గుంపు నరకంలో పడవేయబడినప్పుడల్లా వారు దాని గర్జనను వింటారు. అది ఆవేశంతో ఎగిసిపడుతూ, ఆగ్రహంతో బద్దలయ్యేటట్లు ఉంటుంది.” (అల్ ముల్క్ - 7, 8). నరకం నరకవాసుల్ని చూడటం, గర్జించటం ఒక యదార్థం. ఇది వర్ణన కాదు. అందులో గ్రాహ్యశక్తిని, స్పందనను సృజించటం దైవానికి ఎంతమాత్రం కష్టం కాదు. ఆయన తలచుకున్నదల్లా చేయగలడు. తుదకు నరకానికి మాట్లాడే శక్తిని సయితం అల్లాహ్ ప్రసాదిస్తాడు. “నువ్వు నిండిపోయావా?” అని దాన్ని అడిగినప్పుడు, “ఏం? ఇంకా ఏమన్నా మిగిలి ఉందా?” (హల్ మిమ్ మజీద్) అని అది ప్రతిస్పందిస్తుంది. (ఖాఫ్ - 30)

20. నరకవాసులు నరకయాతనకు తాళలేక తమకు చావైనా వచ్చి ఉంటే బావుండునే అని కాంక్షిస్తారు. “ఇప్పుడు మీరు ఒక చావును కాదు, ఎన్నో చావులను పిలవండి” అని వారితో అనబడుతుంది. అంటే ఈనాటి నుంచి మీరు ఒక రకం శిక్ష కాదు, రకరకాల శిక్షను రుచిచూడవలసి ఉంటుంది. అనుదినం మీకు మరణమే. ఇక మీకు మనసైన ‘జీవనం’ అన్నదే లేదు. దుర్భరమైన బ్రతుకును వెళ్ళదీస్తూ ఉండండి.

16 వారు (స్వర్గవాసులు) కోరుకున్నదల్లా అందులో వారికి లభిస్తుంది. వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అర్థించదగిన ఈ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చవలసిన బాధ్యత నీ ప్రభువుపై ఉంది.²²

17 ఆ రోజున అల్లాహ్ వారినీ, అల్లాహ్ ను వదిలి వారు పూజించేవారినీ సమావేశ పరచి, “నా ఈ దాసులను మీరు అప మార్గం పట్టించారా? లేక వీళ్ళంతట వీళ్లే మార్గం తప్పారా?”²³ అని అడుగుతాడు.

18 వారు ఇలా విన్నవించుకుంటారు : “ఓ అల్లాహ్ నీవు పవిత్రుడవు. నిన్ను కాదని, వేరొకరిని మా రక్షకుడిగా చేసు

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ
وَعَدًّا اسْتَوْثِرًا ﴿١٦﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قِيلُوا
﴿١٧﴾ أَنْتُمْ أَضَلُّتُمْ عِبَادِيَ هَلْ أَمْرُهُمْ ضَلُّوا السَّبِيلِ

قَالُوا اسْبِحْنَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَدْعُدَ مِنْ

21. “ఇది” అంటే నరకయాతన అన్నమాట! నరకవాసులు చేసుకున్న దుష్కర్మలకు ప్రతిఫలంగా వారికి పెట్టబడే నానా రకాల యాతనలు మేలా? లేక భక్తిపరాయణులు చేసుకునే సత్కర్మలకు బదులుగా వారికి వొసగబడే శాశ్వతమైన స్వర్గసుఖాలు మేలా? ఈ ప్రశ్న నరకంలో నరకవాసుల్ని ఉద్దేశించి వేయబడుతుంది. అయితే ఈ ప్రశ్నను గురించి జనులు తెలుసుకుని, సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తారన్న ఉద్దేశంతో ముందుగానే తెలియపరచటం జరిగింది.

22. ఈ వాగ్దానం నెరవేరటం తథ్యం. ఒక రుణదాతకు రుణగ్రస్తుడు రుణాన్ని చెల్లించి నట్లుగానే, సజ్జనులకు స్వర్గం ప్రసాదించటాన్ని అల్లాహ్ విధిగా చేసుకున్నాడు. ఆ విధిని ఆయన నెరవేర్చి తీరుతాడు. అందులో ద్వంద్వాభిప్రాయానికి తావేలేదు.

23. ఆ దృశ్యాన్ని కాస్త తలచుకోండి! అల్లాహ్ ను వదిలి జనులు ఇప్పటి వరకూ పూజిస్తూ వచ్చిన వారినీ, పూజించబోయే వారిని ఆయన ప్రకయదినాన ఒకచోట సమీకరిస్తాడు. ఆ ‘పూజనీయులలో’ రాళ్లు రప్పలు, చెట్టుపుట్టలు, విగ్రహాలు, కొయ్యబొమ్మలు, దేవుని సజ్జన దాసులు - ఉదాహరణకు: హజ్రత్ ఉజైర్, హజ్రత్ ఈసా (అలైహిముస్సలాం)లు, వలీలు, ఇంకా దైవదూతలు, జిన్నాతులు కూడా ఉంటారు. కదలలేని, మెదలలేని రాతి బొమ్మలకు కూడా దేవుడు ఆ రోజు చైతన్యాన్ని, మాట్లాడే శక్తిని ఇస్తాడు. చివరకు వారందరినీ నిలదీసి అడుగుతాడు - “చెప్పండి! మీరు నా దాసులను షిర్క్ చేయమని చెప్పారా? లేక వీళ్లు తమంతట తామే మిమ్ము పూజించారా?” అని అడుగుతాడు.

కోవటం మాకు సయితం తగదు.²⁴ కాని (అసలు విషయం ఏమిటంటే) నీవు వీళ్ళకీ, వీరి తాతముత్తాతలకీ సాధన సంపత్తులను పుష్కలంగా ప్రసాదించావు. తుదకు వీరు హితబోధను విస్మరించారు. ఆ విధంగా వీరు వినాశం పొందే వారయ్యారు.”²⁵

19 “(చూశారా!) మీరు చెప్పే మాటలన్నింటినీ వారు కాదన్నారు. కనుక శిక్షలను తొలగించుకునే శక్తిగానీ, సహాయాన్ని పొందే స్థోమతగానీ ఇప్పుడు మీకు లేదు.²⁶ మీలో దుర్మార్గానికి పాల్పడిన ఒక్కొక్కడికీ²⁷ మేము పెద్ద శిక్షను చవి చూపిస్తాము” (అని అల్లాహ్ అంటాడు).

دُونَكَ مِنْ أَوْلِيَاءٍ وَلَكِنَّ مَتَّعْتَهُمْ وَإِبَاءَهُمْ حَتَّى
سَأَلُوا الدَّكَرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٩﴾

فَعَدَدَ كَذِبُهُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ فَمَا سَتَطِيعُونَ صِرَافًا
وَلَا أَنْصَرَاءً وَمَنْ يَظْلِمُ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾

24. మేము సయితం నిన్ను వదలి ఇంకొకరిని మా కార్య సాధకునిగా చేసుకోవటానికి సాహసించలేదు. అలాంటప్పుడు అంత పెద్ద అపచారం చేయమని ఇతరులకు మాత్రం మేము ఎలా చెబుతాము? అని వారు అంటారు.
25. సాధారణంగా ప్రజలు బహుదైవారాధన (షిర్క్)కు పాల్పడటంలో వారి సిరిసంపదలు కీలకపాత్ర పోషించాయి. భోగలాలసకు లోనై వారు నీ ధ్యానాన్ని విస్మరించారు. నీ ప్రవక్తల పాఠాలను మరచిపోయారు. తత్కారణంగా వినాశం వారి తల రాతగా మారిపోయింది.
26. ముష్రీకులను ఉద్దేశించి దేవుడు పలికే మాటలివి : “మీరు ఎవరెవరిని మీ దేముళ్లుగా తలపోసేవారో వాళ్లు సయితం మీ పూజాపునస్కారాలను కొట్టి పారేశారు. మీరు చెప్పేది బూటకమని కూడా సాక్ష్యమిచ్చారు. మీ కాల्పనిక విశ్వాసాలతో తమకే సంబంధమూ లేదని వారు మీ ముందరే చెప్పేశారు. ఎవరి అండదండలను మీరు ఆశించారో వారు చేతులెత్తేశారు. చెప్పండి! ఈనాడు మీకు పడే శిక్ష నుంచి తప్పించుకునే దమ్ము మీకుందా? మీ ఆత్మలకు మీరు ఏదన్నా సాయం చేసుకోగలరా?”
27. ఇక్కడ దుర్మార్గం (జుల్మ్) అంటే బహుదైవోపాసన (షిర్క్) అని భావం. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో మరోచోట షిర్క్ మహాపరాధంగా, పరమ దుర్మార్గంగా, పెద్ద అన్యాయంగా అభివర్ణించబడింది. (లుఖ్యాన్ - 13)

20 (ఓ ముహమ్మద్ -సఅసం!) మేము నీకు పూర్వం పంపిన ప్రవక్తలందరూ కూడా అన్నం తినేవారు,²⁸ బజారులలో సంచరించేవారే.²⁹ మేము మీలో కొందరిని మరికొందరి కోసం పరీక్షా సాధనంగా చేశాము.³⁰ మరి మీరు ఓపికపట్ట గలరా? నీ ప్రభువు సర్వాన్నీ చూస్తున్నాడు.³¹

21 మమ్మల్ని కలుసుకునే (విషయంపై) ఆశలేని వారు, “దైవదూతలు మా వద్దకు ఎందుకు పంపబడటం లేదు?”³² పోనీ, మేమైనా మా కళ్లతో మా ప్రభువును

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لِيَاكُلُونَ
الطَّعَامَ وَيَشْرَبُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا
الْمَلَكُ أَوْ نُنزِلُ رَبَّنَا الْقَدْرَ اسْتَكَرُّوا فِي أَنفُسِهِمْ

28. అంటే మునుపు వచ్చిన ప్రవక్తలంతా మానవమాత్రులే. మానవమాత్రులుగా వారు అన్న పానీయాలు పుచ్చుకునేవారు. వారి దిన చర్య కూడా మానవాతీతమైనది కాదు.
29. అంటే ఉపాధి సముపార్జన కోసం వారు అంగడికి వెళ్ళేవారు. వ్యాపారం కూడా చేసేవారు. చేతి పనులు కూడా చేసేవారు. కష్టపడి సంపాదించటం, కనీస జీవితావసరాలను పొందటం ప్రవక్త పదవికి విరుద్ధమైన అంశం ఏమీ కాదు.
30. అంటే, మేము ప్రవక్తలను పరీక్షించాము. ప్రవక్తలను విశ్వసించిన ప్రజలను కూడా పరీక్షించాము. ఈ పరీక్ష ద్వారా కల్తీ సరకు ఏదో, మేలిమి సరకు ఏదో తేల్చాము. ఈ పరీక్షల్లో సహన స్థయిర్యాలను కనబరచి, దైవసహాయాన్ని అర్థించిన వారు సాఫల్యం పొందారు. అన్యలు పరాభవం పాలయ్యారు. అందుకే మరి నువ్వు “సహనం వహిస్తావా?” అని కూడా ప్రశ్నించాడు.
31. దైవదౌత్యానికి ఎవరు అర్హులో? ఎవరు అర్హులు కారో అల్లాహ్ కు తెలుసు (అల్ అన్ ఆమ్ - 124). ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇలా ప్రవచించారు: “రాజ వైభవంతో కూడుకున్న ప్రవక్తగా ఉంటావో, నిరాడంబరత నిండిన ప్రవక్తగా ఉంటావో కోరుకో అని అల్లాహ్ నాకు స్వేచ్ఛాధికారం ఇచ్చాడు. నేను మాత్రం నిరాడంబర ప్రవక్తగా ఉండటానికే ఇష్టపడ్డాను.” (ఇబ్నై కసీర్)
32. అంటే, ఒక మానవమాత్రుణ్ణి దైవప్రవక్తగా చేసి పంపించే బదులు ఒక దైవదూతను ప్రవక్తగా పంపించవచ్చుకదా! అదీ కాకపోతే కనీసం దైవప్రవక్తకు సహాయకునిగా ఒక దైవదూతనయినా ఆకాశం నుంచి దించాల్సింది కదా! అతన్ని మేము కూడా

ఎందుకు చూడలేకపోతున్నాము?”³³ అని అంటారు. వారు, తమలో తామే చాలా గొప్పవారుగా ఊహించుకుంటున్నారు. అహంకారంతో చాలా బరితెగించి పోతున్నారు.³⁴

22 వారు ఏ రోజున దైవదూతలను చూస్తారో ఆ రోజు ఆ అపరాధులకు ఎంత మాత్రం సంతోషం కలగదు.³⁵ “(శుభవార్తలన్నీ) సంతోషదాయక వార్తలన్నీ మీకు పూర్తిగా నిషిద్ధం” అని (దైవదూతలు) అంటారు.³⁶

وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ۝

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ ۝

۝ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كِبَرُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ۝

చూసి తరించేవారం. దైవప్రవక్త చెప్పేదంతా నిజమని నమ్మేవారం కదా! అన్నది వారి ఉద్దేశం.

33. “ఈ ముహమ్మద్ (స) నా ప్రవక్తయ్యా బాబు! మీరంతా అతన్ని నమ్మి నడవండి” అని దేవుడే దిగివచ్చి మాకు చెప్పడే! అన్నది వారి మాటల్లోని అంతరార్థం.

34. తలబిరుసుతనం వల్లనే వాళ్లు ఇలాంటి తలా తోకాలేని డిమాండ్లు చేస్తున్నారు. వారు కోరేవన్నీ దైవప్రణాళికకు, ప్రకృతికి విరుద్ధమైనవి. అగోచర విషయాల ద్వారా అల్లాహ్ తన దాసులను పరీక్షించదలుస్తున్నాడు. ఒకవేళ వారు కోరుతున్నట్లుగా దైవదూతలే దివినుంచి భువికి దిగివస్తే, దేవుడు స్వయంగా వచ్చి వారి కళ్ల ముందర నిలబడితే ఇక వారు విశ్వసించటంలో గొప్పేముంది? ‘పరీక్ష’ అన్న దానికి అర్థమే ఉండదు కదా!

35. ‘ఆ రోజు’ అంటే చావు వచ్చేరోజు. ఈ రోజు అవిశ్వాసులు దైవదూతలను చూడాలని ఆరాటపడుతున్నారు. అయితే మృత్యువు వచ్చిన రోజున వారు దైవదూతలను కళ్లారా చూస్తారు. కాని ఆ దర్శనం వారికి సంతోషాన్ని ఇవ్వదు. ఆ క్షణాన దైవదూతలు వారికి నరక యాతన గురించి వినిపిస్తారు. “ఓ దురాత్మా! నీ దుష్టదేహం నుంచి బయటికి రా” అని అంటారు. దాంతో అతని ఆత్మ బయటపడి పారిపోబోతుంది. అప్పుడు దైవదూతలు దాన్ని చితకబాదుతారు. అన్ ఫాల్ సూరా (50)లోనూ, అల్ అన్ అమ్ సూరా (93)లోనూ ఈ సంగతి చర్చించబడింది. విశ్వాసి వ్యవహారం తద్దీన్నంగా ఉంటుంది. విశ్వాసి ప్రాణం పోయేటప్పుడు దైవదూతలు దానికి స్వర్గలోక శుభవార్తను వినిపిస్తారు. హామీమ్ సజ్దా (30-32) సూరాలో ఈ విషయం ఉంది. హదీసు ప్రకారం “ఓ పవిత్రాత్మా! పవిత్రదేహంలో ఉన్న ఓ శుభాత్మా! బయటికి రా! దైవానుగ్రహాలు ఉన్నచోటికి పద! నీ ప్రభువు నీపట్ల ప్రసన్నుడై ఉన్నాడు” అని దైవదూతలు విశ్వాసి ఆత్మనుద్దేశించి అంటారు (వివరాల కోసం చూడండి: ముస్నద్

23 వారు (ప్రాపంచిక జీవితంలో) చేసి వున్న కర్మల వైపుకు మేము వచ్చి వాటిని ఎగిరిన దుమ్ము ధూళివలే చేసేశాము. ³⁷

وَقَدْ مَنَّآلِيَ مَا عَمِلُوا مِن عَمَلٍ فَلَجَعَلَهُم بَاءً مُّسْتَوْرًا

అహ్మద్ - 2/364-365. ఇబ్నూమాజు - కితాబుజ్జువ్హ్. మరి కొంతమంది “అ రోజు” అనే పదాన్ని ప్రళయదినం నేపథ్యంలో తీసుకున్నారు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఏమంటున్నారో చూడండి: “రెండు అభిప్రాయాలు కూడా సరైనవే. ఎందుకంటే ఈ రెండు సందర్భాలలోనూ దైవదూతలు విశ్వాసులకు, అవిశ్వాసులకు ఎదురవుతారు. విశ్వాసులకు దైవకారుణ్యం, దైవప్రసన్నత గురించిన సంతోషవార్త వినిపిస్తారు. అవిశ్వాసులకు వినాశం, నష్టం గురించిన సమాచారం అందజేస్తారు.

36. ‘హిజ్రాన్’ (هجرة) అంటే వారించటం, అడ్డుకోవటం అని అసలు అర్థం. ఉదాహరణకు ఎవరయినా తన అవివేకం వల్ల లేక నిర్లక్ష్యం వల్ల అధికార దుర్వినియోగం చేస్తూ ఉంటే, తదుపరి ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యేవరకూ ఫలానా ఫలానా నిర్ణయాలు గైకొనరాదని న్యాయమూర్తి ఆదేశిస్తాడు. (దాన్నే అరబీలో ‘హజరల్ ఖాజీ అలా ఫులానిన్’ అంటారు. అంటే న్యాయమూర్తి ఫలానా అతనికి ఆంక్ష విధించాడని భావం.) మక్కా కురైషులు ‘కాబా’లో విలీనం చేయకుండా ఉంచిన ‘హతీమ్’ భాగాన్ని కూడా పై భావంలోనే ‘హిజ్రాన్’గా పిలువటం జరిగింది. నిజానికి హతీమ్ లేక హిజ్రాన్ కూడా కాబాలో అంతర్భాగమే. అందుకే కాబా గృహ ప్రదక్షిణ చేసేవారు ఆ స్థలం (హతీమ్) లోపలి నుంచి రావటాన్ని వారించటం జరిగింది. తవాఫ్ (ప్రదక్షిణ) చేసే సమయంలో ఆ స్థలం బయటినుంచి ప్రదక్షిణ పూర్తి చేయాలి. లోపలిగుండా చేసే తవాఫ్ నెరవేరదు. అందుకే ఆ స్థలాన్ని ఒక పిట్టగోడ ద్వారా సూచించటం జరిగింది.

అలాగే బుద్ధివివేకాలను కూడా ‘హిజ్రాన్’ గా వ్యవహరిస్తారు. ఎందుకంటే మానవునికి శోభించని విషయాలను బుద్ధి వారిస్తుంది, అడ్డుకుంటుంది. దైవభక్తి పరాయణులకు ఏ శుభవార్త ఇవ్వబడుతున్నదో దానికి మీరు నోచుకోకుండా పోయారు (మీరు అభాగ్యులు). ఈ రోజు జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్, దాని అనుగ్రహాలు మీకొరకు నిషేధించ బడ్డాయి. కేవలం విశ్వసించిన భక్తిపరులు మాత్రమే ఈ అనుగ్రహాలకు యోగ్యులు అన్నది దైవదూతల పలుకుల్లోని అంతరార్థం.

37. అరబీ మూలంలో ‘హబాఅన్’ (هابة) అనే పదం ఉంది. హబాఅన్ అనేది అత్యంత సూక్ష్మమైన రేణువు. ఏదైనా చిన్నరంధ్రంలో నుంచి సూర్య కిరణాలు ప్రసరిస్తున్నప్పుడు ఆ కిరణాల మధ్య ఆ రేణువులు మెరుస్తూ ఉంటాయి. వాటిని పట్టుకోదలిస్తే చేతికి చిక్కువు. అవిశ్వాసుల కర్మలు కూడా తీర్పుదినాన అలాంటి సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమైన రేణువుల మాదిరిగా - నిరర్థకం - అయిపోతాయి. ఎందుకంటే వారి కర్మలలో ఈమాన్ (విశ్వాసం), ఇఖ్లాస్ (చిత్తశుద్ధి) అనేవి ఉండవు. అవి ఇస్లామీయ షరీయత్కు

24 అయితే ఆ రోజు స్వర్గవాసుల నివాసం చాలా బావుంటుంది. వారి విశ్రాంతి నిలయం కూడా అత్యుత్తమంగా ఉంటుంది. ³⁸

25 ఏ రోజున ఆకాశం మేఘాల సమేతంగా బద్దలైపోతుందో, ³⁹ మరి దైవ దూతలు వరుసగా దింపబడతారో,

26 ఆ రోజు అసలు సినలు అధికారం కరుణామయునిదై ఉంటుంది. ఆ రోజు అవిశ్వాసుల పాలిట గడ్డురోజై ఉంటుంది.

27 ఆ రోజు దుర్మార్గుడైన వ్యక్తి తన చేతులను కొరుక్కుంటూ ఇలా అంటాడు: “అయ్యో! నేను దైవప్రవక్త (సఅసం) మార్గాన్ని అనుసరించి ఉంటే ఎంత బావుండేది!”

① أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا

② وَيَوْمَ تَشَقُّقُ السَّمَاءُ بِالسَّامِ وَالنَّجْمُ سَوِيًّا

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْخَبِيرُ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى

الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ③

وَيَوْمَ يَعْصَى الْقَلَامُ عَلَى يَدَيْهِ وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ

مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ④

అనుగుణంగా కూడా ఉండవు. దైవసన్నిధిలో సదాచరణలు స్వీకారయోగ్యం కావాలంటే అవి ఈ రెండు షరతులకు కట్టుబడి ఉండాలి. అంటే విశ్వాసం, చిత్తశుద్ధితో పాటు మంచిపనులు షరీయతుకు అనుగుణంగా ఉండాలి. ఈ ఆయతులో అవిశ్వాసుల ఆచరణలు రేణువులతో పోల్చబడ్డాయి. మరోచోట బూడిదతో, ఇంకోచోట ఎండమావులతో, వేరొకచోట చదునైన నున్నటి రాయితో పోల్చబడ్డాయి. (వివరాల కొరకు చూడండి : అల్ బఖర - 264; ఇబ్రాహీమ్ - 18; నూర్ - 29).

38. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఆయతులోని భావాన్ని ఈ విధంగా వివరించారు: విశ్వాసులకు ప్రళయదినం చాలా సులువుగా గడిచిపోతుంది. వారి లెక్క చాలా తేలికపాటిదై ఉంటుంది. మధ్యాహ్నా భోజనానంతరం విశ్రాంతి తీసుకునే సమయం వరకు వారి లెక్కలు పూర్తయి పోతాయి. ఆ సమయంలో వారు స్వర్గంలో తమ కుటుంబీకులతో, స్వర్గంలోని స్త్రీలతో కలసి విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటారు. హదీసులో ఇలా ఉంది : “విశ్వాసి పాలిట ఆ దినం అత్యంత సులువుగా - ప్రపంచంలో ఒక ఫర్స్ నమాజు చేసినట్లుగా ఉంటుంది.” (మున్నదె అహ్మద్-4/75).

39. ఆకాశం బద్దలైపోయిన పిమ్మట, పైనుంచి మేఘం నీడలా ఉంటుంది. అల్లాహ్ తన దూతల సమేతంగా మహ్షర్ మైదానంలో తేజరిల్లుతాడు. సమస్త ప్రాణులు అక్కడ సమీకరించబడుతాయి. అల్ బఖర 210 వ ఆయతులో మరికొన్ని వివరాలున్నాయి.

28 “అయ్యో! నా పాడుగాను. నేను ఫలానా వ్యక్తిని స్నేహితునిగా చేసుకోకుండా ఉంటే ఎంత బావుండేది!”⁴⁰

29 “నా వద్దకు ఉపదేశం వచ్చిన తరువాత కూడా వాడు నన్ను అపమార్గం పట్టించాడే! ఎంతయినా ఘైతాను మనిషికి (అదను చూసి) ద్రోహం చేసేవాడే!”

30 అప్పుడు దైవప్రవక్త, “నా ప్రభూ! నిశ్చయంగా నా జాతివారు ఈ ఖుర్ఆన్ ను వదలిపెట్టారు”⁴¹ అని పలుకుతాడు.

31 ఈ విధంగా మేము ప్రతి ప్రవక్తకూ కొందరు పాపాత్ములను శత్రువులుగా చేశాము.⁴² మార్గదర్శకత్వం వహించడానికి, సహాయం చేయడానికి నీ ప్రభువు (ఒక్కడే) సరిపోతాడు.⁴³

يَوْمَئِذٍ لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾

لَقَدْ أَصْلَيْتَنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي، وَكَانَ الشَّيْطَانُ

لِلْإِنْسَانِ خَدُولًا ﴿٢٩﴾

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ

مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَى

بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾

40. దీన్నిబట్టి బోధపడేదేమిటంటే దేవుని అవిధేయులతో, పాపాత్ములతో ఎన్నడూ సావాసం చేయకూడదు. ఎందుకంటే సావాసదోషం అసలుకే చేటు తెస్తుంది. సజ్జనుల సావాసం వల్ల మనిషి సద్గుణాలను అలవరుచుకుంటాడు. దుష్టనుల సహచర్యం వల్ల చెడిపోతాడు. చాలామంది చెడిపోవటం వెనుక చెడు సావాసాల పాత్ర అధికంగా ఉంటుంది. అందుకే సద్గుష్టనుల సావాసం చేయాలని, చెడు సావాసాలకు దూరంగా ఉండాలని హదీసులో తాకిదు చేయబడింది. (ముస్లిం - కితాబుల్ బిర్ (వస్యిలహ్)).

41. ఆనాడు ముష్రీక్కులు దివ్య ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయబడే చోట గలాటా చేసేవారు. ఆ గలాటా ద్వారా జనులు ఖుర్ఆన్ ను వినకుండా చేయాలని అనుకునేవారు. ఇది దుర్మార్గం. అలాగే ఖుర్ఆన్ ను విశ్వసించకపోవటం, దాన్ని పఠించకపోవటం, దాని ప్రకారం ఆచరించకపోవటం దుర్మార్గం. అలాగే దివ్య ఖుర్ఆన్ ను విదనాడి వేరొక గ్రంథాన్ని ఆశ్రయించటం, వేరొక గ్రంథానికి ఖుర్ఆన్ పై ప్రాధాన్యత వొసగటం కూడా దుర్మార్గమే. దివ్య ఖుర్ఆన్ ను పఠింపజించిన వారికి, దివ్య ఖుర్ఆన్ ను గౌరవించని వారికి విరుద్ధంగా తీర్పుదినాన దైవప్రవక్త దైవసమక్షంలో ఫిర్యాదు చేస్తారు.

42. ఓ ముహమ్మద్ (సఅసం)! నీ జాతి ప్రజలలోని కొందరు దుర్మార్గులు ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను ధిక్కరించి, నీకు శత్రువులుగా మారినట్లే నీకు పూర్వం ప్రవక్తల పట్ల కూడా జనులు ఇలాగే వ్యవహరించారు. కొందరు అపరాధులు ప్రవక్తకు బద్ధశత్రువులుగా మారటం అన్నది కొత్త విషయం ఏమీ కాదు. ఇది ఆనవాయితీగా వస్తున్నదే.

32 “ఇతనిపై ఖుర్ఆన్ సొంతం ఒకేసారి ఎందుకు అవతరింపజేయబడలేదు?”⁴⁴ అని అవిశ్వాసులు అంటారు. దీనిద్వారా నీ మనసును దృఢంగా ఉంచడానికి మేము దీనిని ఇలాగే (కొద్దికొద్దిగా), అంచెల వారీగా పంపాము.⁴⁵

33 వారు నీ వద్దకు ఏ సందేహాన్ని తీసుకు వచ్చినా దానికి సత్యంతో కూడిన సమాధానాన్నీ, అత్యుత్తమమైన వివరణను నీకు తెలియజేస్తాము.⁴⁶

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْوَالِدَاتُ لَكُنَّ عَلَيْنَا جُمَلَةً ۗ
 ۞ وَاحِدَةً ۚ كَذَلِكَ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ قُرْآنَنَا ۚ وَتَرْكَبُنَا طَرَيْلًا ۙ

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ۙ

వారు ప్రజలను అపమార్గం వైపు ఆహ్వానించేవారు. అల్ అన్ఆమ్ సూరా 112వ వచనంలో కూడా ఈ విషయం చెప్పబడింది.

43. ఈ అవిశ్వాసులు ప్రజలను దైవమార్గం నుంచి ఎంతగా అడ్డుకున్నప్పటికీ, నీ ప్రభువు సన్మార్గం చూపిన వారిని సన్మార్గాన నడవకుండా ఆపగల శక్తి ఎవరికుందనీ? సిసలైన మార్గదర్శకుడు, సహాయకుడు నీ ప్రభువు మాత్రమే సుమా!
44. అంటే తొరాతు, ఇంజీలు, జబూర్ గ్రంథాలు ఒకేసారి అవతరించినట్లుగా ఈ ఖుర్ఆను గ్రంథం ఒకేసారి ఎందుకు రాలేదు? అన్నది వారి ఉద్దేశం.
45. దీనికి సమాధానంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయతులో ఇలా అంటున్నాడు : మేము పరిస్థితులకు, అవసరాలకు అనుగుణంగా ఈ ఖుర్ఆను గ్రంథాన్ని 23 సంవత్సరాల కాల వ్యవధిలో కొద్దికొద్దిగా అవతరింపజేశాము. ఓ ముహమ్మద్ (స)! నీ మనసు కుదుట పడటానికి, నీ శిష్యుల మనస్సులలో దీన్ని గట్టిగా నాటుకునేలా చేయటానికి మేము ఈ ఏర్పాటు చేశాము. ఈ విషయమే వేరొకచోట ఇలా అనబడింది: “మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను వేర్వేరు భాగాలుగా చేశాము-నువ్వు ఆగి ఆగి ప్రజలను చదివి వినిపించటానికి! మేము దీనిని అంచెల వారీగా అవతరింపజేశాము.” (బనీ ఇస్రాయిల్-106). ఈ ఖుర్ఆన్ ఆకాశం నుంచి కురిసే వానజల్లు వంటిది. వర్షం కురిసినప్పుడల్లా మృతభూమిలో ప్రాణం వస్తుంది. బీటలు వారివున్న నేల ఒక్కసారిగా ఉబుకుతుంది. పులకిస్తుంది. అయితే వర్షం ఒకేసారి కుండపోతగా పడి ఆగిపోవటంకన్నా ఆగి ఆగి తెరలు తెరలుగా వస్తూ ఉంటే అది ఎంతో ప్రయోజన దాయకం అవుతుంది. అందుకే దివ్య ఖుర్ఆన్ కూడా 23 సంవత్సరాల వ్యవధిలో పరిస్థితుల స్వరూపానికనుగుణంగా అవతరించి విశ్వాసుల మనోభూమిని సస్యశ్యామలం చేసింది.
46. దివ్య ఖుర్ఆన్ అంచెలంచెలుగా - అవసరాల కనుగుణంగా - అవతరింపజేయబడటంలోని ఇంకొక మర్మం ఇక్కడ తెలియజేయబడింది. అవిశ్వాసులు, ముష్రిక్కులు

34 ముఖాలను నేలకు రాస్తూ నరకం వైపుకు ఈడ్చబడేవారే నీచమైన నివాస స్థానం కలవారు, బాగా పెడత్రోవ పట్టిన వారు.

35 నిశ్చయంగా (ఇంతకు మునుపు) మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని వొసగాము. అతనితో పాటు అతని సోదరుడైన హోరూనును అతని సహాయకునిగా నియమించాము.

36 “మీరిద్దరూ, మా ఆయతులను ధిక్కరిస్తున్న జనుల వద్దకు వెళ్ళండి” అని మేము వారికి ఆదేశించాము. ఆ తరువాత మేము వారిని (తిరస్కారులను) పూర్తిగా తుదముట్టించాము.

37 నూహ్ జాతి వారు కూడా తమ ప్రవక్తలను ధిక్కరించినపుడు మేము వారిని ముంచివేశాము. ప్రజల కొరకు వారిని గుణపాఠ సూచనగా చేశాము. మేము దుర్మార్గుల కోసం వ్యధాభరితమైన శిక్షను సిద్ధంచేసి ఉంచాము.

38 ఇంకా ఆదు జాతివారినీ, సమూదు జాతివారినీ, బావి వారినీ,⁴⁷ వారి మధ్యన ఉన్న మరెన్నో తరాలను కూడా⁴⁸ (తుడిచిపెట్టేశాము).

الَّذِينَ يُخْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۗ أُولَٰئِكَ سَمَرُكَانًا
وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿۳۴﴾

﴿۳۵﴾ وَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيْرًا ﴿۳۶﴾

فَقُلْنَا أَذْهَبَ إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَذَمُّنَاهُمْ تَدْمِيْرًا ﴿۳۷﴾

وَقَوْمُ نُوحٍ ۖ كَمَا كَذَّبُوا الرَّسْلَ ۖ أَعْرَضْتَهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ

آيَةً ۖ وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿۳۸﴾

﴿۳۹﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا ۖ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيْرًا ﴿۴۰﴾

ఎప్పుడు ఏ తిరకాసు ప్రశ్నలు వేసినా, ఎప్పుడు పిడివాదానికి దిగినా వారికి దీటైన జవాబు ఇవ్వటానికి దేవుడు తన వచనాలను పంపేవాడు.

47. ‘రస్సున్’ (رَسِّ) అంటే బావి అని అర్థం. ‘అస్ హాబురస్సి’ అంటే ‘బావివారు’ అన్న అర్థం వస్తుంది. ఎవరీ బావి వారు? ఈ విషయంలో ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. బహుశా అల్ బురూజ్ సూరాలో ప్రస్తావించబడిన కందకాలవారే ఈ బావివారు అయి ఉండవచ్చని ఇమామ్ ఇబ్నె జరీర్ తఖ్రీ పేర్కొన్నారు (ఇబ్నె కసీర్).

39 మేము వారికి ఉదాహరణలతో సహా బోధపరచాము. ⁴⁹ ఆ తరువాత ప్రతి ఒక్కరినీ సమూలంగా తుడిచిపెట్టాము. ⁵⁰

40 దారుణంగా (రాళ్ళు) వర్షం కురిపించబడిన పట్టణం ⁵¹ సమీపం నుంచి వారు (అవిశ్వాసులు) రాకపోకలు సాగిస్తున్నారు. అయినా వారు దానిని చూడటం లేదా? అసలు విషయం ఏమిటంటే వారికి మరణానంతరం తిరిగి లేవబడతామన్న దానిపై ఆశలేదు. ⁵²

41 వారు (అవిశ్వాసులు) నిన్ను చూచి నప్పుడల్లా, నీతో పరిహాసానికి దిగుతారు. “దేవుడు ప్రవక్తగా చేసి పంపినది ఈయన గారినేనా?” ⁵³

وَلَا صِرَاطَ لَهُ الْإِمْتَالُ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

وَلَقَدْ آتَيْنَا عَلَى الْعَرَبِ الْمَطَرِ الْمَوَّءِ الْفَلَمُ يُكُونُوا

يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُجُورًا

وَإِذْ أَرَأَوْا أَنَّ يَنْتَهِىٰ ذُنُوبُهُمْ وَإِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ

اللَّهُ رُشُورًا

48. ‘ఖర్న్’ (قَرْن) అంటే సమకాలీకుల్లోని ఒక వర్గం అని అసలు అర్థం. ఒక తరానికి చెందినవారు అంతమవుతే రెండవ తరం రెండవ ఖర్న్ గా వ్యవహరించబడుతుంది (ఇబ్నె కసీర్). ఈ అర్థంలో తీసుకున్నప్పుడు ప్రతి ప్రవక్త అనుచర సమాజం ఒక ‘ఖర్న్’గా పరిగణించబడుతుంది.

49. అంటే ఆధారాల, నిదర్శనాల ద్వారా మేము చెప్పాల్సిందంతా చెప్పేశాము.

50. చెప్పిన తరువాత కూడా వారు రుజువర్తనులు కాకపోవటం వల్ల మేము వారిపై మా శిక్షా కొరడాను ఝళిపించాము.

51. భయంకరమైన రాళ్ల వర్షం కురిపించబడిన పట్టణమంటే దైవప్రవక్త హజ్రత్ లూత్ (అలైహిస్సలాం) జాతి ప్రజలు ఉండే పట్టణాలు సద్దామ్, అమూరా మొదలగునవి అన్నమాట. ఆ జనవాసాలు తలక్రిందులుగా చేయబడ్డాయి. ఆపైన వారిపై రాళ్ల వర్షం కురిపించబడింది. హూద్ సూరాలోని 82వ వచనంలో ఈ విషయం వివరించబడింది. ఈ పట్టణాలు సిరియా, పాలస్తీనాలకు వెళ్ళే దారిలో ఉన్నాయి. అరబ్బులు (మక్కా వాసులు) తరచూ ఈ పట్టణాల మీదుగా వస్తూ పోతూ ఉంటారు. కళ్లారా వాటిని చూస్తూ కూడా వారు గుణపాఠం నేర్చుకోరా?

52. శిథిలావస్థలో ఉన్న ఆ పట్టణాలను చూసిన తరువాతైనా వారికి జ్ఞానోదయం కావాల్సింది. కాని వారిలో పరివర్తన రాలేదు. పరివర్తన రాకపోవటానికి ఒక ప్రధాన కారణం : మరణానంతర జీవితంపై వారికి నమ్మకం లేకపోవటమే.

53. “మీ ఆరాధ్య దైవాల గురించి ప్రస్తావించేది ఇతగాడేనా?” అని ప్రశ్నిస్తారని వేరొకచోట

42 “మేము మా దేముళ్లపై గట్టిగా నిలబడి ఉండకపోతే, ఇతడు మమ్మల్ని మా దేముళ్ల నుంచి తప్పించి ఉండేవాడే”⁵⁴ అని అంటారు. పూర్తిగా మార్గభ్రష్టతకు గురై ఉన్నదెవరో శిక్షలను చూసినపుడు వారికి స్పష్టంగా తెలిసివస్తుంది.⁵⁵

43 (ఓ ప్రవక్తా!) తన మనోవాంఛలను తన ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్న వానిని నువ్వు చూశావా? నువ్వు అలాంటి వ్యక్తిని రుజుమార్గానికి తెచ్చే బాధ్యత తీసుకో గలవా?⁵⁶

إِنْ كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ الْإِهْدِيَئَةِ لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلَّ سَبِيلًا ﴿۴۳﴾

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا ﴿۴۳﴾

చెప్పబడింది (అంబీయా - 36). ఆనాడు వారు పూజించే దేముళ్ల గురించి ఏం చెప్పినా, దాన్ని వారు దూషణగా, కించపరచటంగా భావించేవారు. నేటి మన ముస్లిం సమాజంలోని కొందరు ప్రబుద్ధులు ఆనాటి ముష్రిక్కులకు ఎందులోనూ తీసిపోరు. సమాధులలో ఖననమై ఉన్న పెద్దలు ఈ లోకంపై అధికారం చెలాయించలేరండీ! అని అంటే మన సమాధి పూజారులు ఏమాత్రం భరించలేరు. ఈ విధంగా చెప్పటం ‘ఔలియా అల్లాహ్’ను (దేవుని ప్రియతమ దాసులను) కించపరచటం క్రిందికి వస్తుందని దబాయిస్తారు.

54. అంటే, తాము తమ పూర్వీకుల ఆచారాలను అనుసరిస్తూ, తమ (చిట్టిపొట్టి) దేవతలతో దృఢ సంబంధం ఏర్పరచుకుని ఉండబట్టి సరిపోయింది. లేకుంటే ఈ ప్రవక్త (సఅసం) తమను పెడత్రోవ పట్టించటానికి శక్తివంచన లేకుండా ప్రయత్నించి ఉండేవాడు అని అవిశ్వాసులు అనేవారు. ఆనాటి ముష్రిక్కులలో షిర్క్ (బహుదైవారాధన) ఎలా జీర్ణించుకుపోయిందో చెప్పటానికి దేవుడు ఇచ్చిన ఈ ఉదాహరణ ఒక మచ్చుతునక.

55. ఈనాడు ఈ లోకంలో ఈ ముష్రిక్కుల, దైవేతర దాసుల కంటికి ఏకదైవారాధకులు మార్గవిహీనులుగా కనిపిస్తున్నారు. కాని పరలోకంలో దేవుని దర్బారులో అందరూ సమావేశమైనపుడు, తమ షిర్క్ మూలంగా వారు దేవుని శిక్షకు గురైనపుడు, వారికి తెలిసివస్తుంది - మార్గ విహీనులు ఎవరో! రుజుమార్గంపై ఉన్నవారెవరో!

56. అంటే అతడు తనకు నచ్చిన, తన మనసు మెచ్చిన దానిని తన మతంగా, జీవన ధర్మంగా చేసుకున్నాడు. అలాంటి మనోవాంఛల దాసుణ్ణి నువ్వు దారికి తేగలవా? దేవుని పట్టునుండి అతణ్ణి విడిపించగలవా? ఈ విషయమే మరోచోట ఈ విధంగా చెప్పబడింది: “ఏ వ్యక్తికి, అతని దురాచరణ అందంగా కనిపించేలా చేయబడగా, దాన్ని అతను మంచిదిగా భావిస్తాడో (అతని అపమార్గం గురించి ఇంకా చెప్పేదే ముంటుంది?) అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని అపమార్గం పట్టిస్తాడు. తాను కోరిన

44 ఏమిటి, వారిలో అత్యధికమంది వింటారనీ, అర్థం చేసుకుంటారని నువ్వు (ఇప్పటికీ) అనుకుంటున్నావా? వారు వట్టి పశువుల్లాంటివారు. పైగా వాటికన్నా ఎక్కువగా దారి తప్పారు.⁵⁷

45 ఏమిటి, నీ ప్రభువు నీడను ఎలా వ్యాపింపజేశాడో⁵⁸ నువ్వు చూడలేదా? ఆయన గనక తలచుకుంటే దాన్ని నిలిచి ఉండేదిగానే చేసేవాడు.⁵⁹ మరి మేము సూర్యుణ్ణి దానికి నిదర్శనంగా చేశాము.⁶⁰

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ الْكٰفِرِيْنَ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعٰمِ بَلْ هُمْ اٰصْلُ سٰبِقِيْلٍ ﴿٥٧﴾

اَلَمْ تَرَ اِلٰى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سٰبِقًا لِّنٰفِثَةٍ ﴿٥٨﴾ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ ذَلِيْلًا ﴿٥٩﴾

వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. కాబట్టి (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు వారిపై బాధపడకు (ఫాతిర్ - 8). ఈ ఆయతుకు వ్యాఖ్యానంగా హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా అంటున్నారు -

“అజ్ఞానకాలంలో మానవుడు ఒక సమయం వరకూ తెల్లరాయిని పూజించేవాడు. దానికంటే మంచి రాయి కనిపించిన తరువాత మొదటిరాయిని వదిలేసి రెండో రాయిని పూజించసాగేవాడు (ఇబ్నె కసీర్). దీనిభావం ఏమిటంటే ప్రజలు ఈ రకంగా తమ బుద్ధి జ్ఞానాలను ఉపయోగించకుండా కేవలం తమ మనోవాంఛలను అనుసరించే వారు. మనసునే దైవంగా చేసుకునేవారు. అటువంటప్పుడు ఓ ప్రవక్తా! నువ్వు ఇలాంటి జనులను సన్మార్గానికి తేగలవా? అని దేవుడు ప్రశ్నిస్తున్నాడు. ‘తేలేవు’ అన్నది దీని భావం.

57. తాము ఏ ఉద్దేశం కోసం పుట్టించబడ్డాయో పశువులకు తెలుసు. కాని మానవుడు? అతను కేవలం దైవారాధన కోసమే పుట్టించబడినప్పటికీ, ఆ విషయాన్ని దైవప్రవక్తలు పదే పదే జ్ఞాపకం చేసినప్పటికీ, అతను వారి ఉపదేశాన్ని పెడచెవినపెట్టి షిర్క్ (బహుదైవారాధన)కు ఒడిగడతాడు. అల్లాహ్ ను కాదని వాడవాడనా తలను వంచు తాడు. ఒకే ఒక్కడైన అల్లాహ్ ను వదలి గడప గడపనా బ్రతుకు గడుపుతాడు. ఈ రకంగా చూసినపుడు అతను చతుష్పాదాలకన్నా హీనమైనవాడు.

58. ఇక్కణ్ణుంచి మళ్లీ ఏకదైవారాధన (తౌహీద్)కు సంబంధించిన నిదర్శనాలు మొదలవు తున్నాయి. దేవుడు ఈ జగతిలో నీడను ఎలా విస్తరింపజేశాడో కాస్త దృష్టిని సారించండి. ఉదయం సూర్యోదయం అయినప్పట్నుంచి సాయంత్రం సూర్యాస్తమయం అయ్యేవరకూ మీకు ఈ దృశ్యాలు కానవస్తుంటాయి.

59. ఈ నీడలు పెరగటం, తరగటం కూడా ఆయన అపురూప సృష్టిలో అంతర్భాగమే. ఆయన గనక తలచుకుంటే సూర్యుణ్ణి నడినెత్తి మీదే ఉంచి నీడను విస్తరించకుండా చేసేవాడు. అదేగనక జరిగి ఉంటే మీ బ్రతుకు దుర్భరం అయిపోయేది. కాని ఆయన

46 మరి మేము దాన్ని క్రమక్రమంగా మా వైపుకు లాక్కున్నాము. ⁶¹

47 మరి ఆయనే మీ కోసం రాత్రిని తెర (అసరా) గానూ, ⁶² నిద్రను విశ్రాంతి గానూ చేశాడు. ⁶³ ఇంకా పగటిని లేచి తిరిగే సమయంగా చేశాడు. ⁶⁴

48 తన కారుణ్యానికి (వర్షానికి) ముందు శుభవార్తను మోసుకువచ్చే గాలులను పంపేవాడు ఆయనే. మరి మేము ఆకాశం నుంచి స్వచ్ఛమైన నీళ్లను కురిపిస్తాము. ⁶⁵

﴿فَمُقَضُّنَا إِلَيْنَا قَبْضًا يَبِينًا﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِإِسَابِ النَّوْمِ سُبَاتًا وَجَعَلَ

﴿التَّهَارُتُمْ﴾

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا لِيَدِيَ رَحْمَتِهِ

﴿وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا﴾

దయాదాక్షిణ్యాలు కలవాడు. తన దాసులు ఏ కష్టాన్నయినా ఎంతవరకు ఓర్చుకుంటారో ఆయనకు తెలుసు.

60. సూర్యుని ద్వారానే నీడల పెరిగే తరిగే దశలు తెలుస్తాయి. ఒకవేళ సూర్యుడే గనక మార్గదర్శిగా లేకుండా ఉంటే అసలు నీడ అంటే ఏమిటో కూడా ప్రజలకు తెలిసేది కాదు.

61. మరి ఆ నీడలను మేము నెమ్మది నెమ్మదిగా వశపరచుకుంటాము. ఆ నీడల స్థానంలోనే క్రమక్రమంగా దట్టమైన చీకట్లు అలుముకుంటాయి.

62. రాత్రి మీ పాలిట ఒక ఆచ్ఛాదన లాంటిది. ఏ విధంగానయితే దుస్తులు మనిషి శరీరాన్ని మరుగుపరుస్తాయో అదేవిధంగా రాత్రి తన చీకటితో మిమ్మల్ని కప్పి ఉంచుతుంది.

63. 'సుబాతన్' (سُبْحَاتِنِ) అంటే కోయటం, వేరుపరచటం అని అర్థం. నిద్ర మనిషిని అతని దైనందిన కార్యకలాపాల నుంచి పూర్తిగా వేరుపరుస్తుంది. నిద్రవల్ల అతనికి విశ్రాంతి, హాయి లభిస్తాయి. మరికొంతమంది అభిప్రాయం ప్రకారం 'సుబాతన్' అంటే విస్తరించటమని అర్థం. నిద్రలో మనిషి విస్తరించి పడుకుంటాడు. అందుకే 'సుబాతన్' అని చెప్పటం జరిగింది (ఇసరుత్తఫాసీర్, ఫత్హుల్ ఖదీర్).

64. నిద్ర ఒక విధంగా మృత్యువు లాంటిది. నిద్రను మృత్యువుకు తోబుట్టువుగా అభివర్ణించటం జరిగింది. రాత్రి నిద్ర అనంతరం మనిషి పగటి పూట కార్యకలాపాల కోసం లేచి నిలబడతాడు. అంటే నిద్రనుంచి మేల్కొనగానే అతని ప్రాణాలు అతని అదుపులోకి వస్తాయి. అందుకే మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారు ఉదయం మొలకువ రాగానే ఈ దుఆ పఠించేవారు: "అల్ హమ్దు లిల్లాహిల్లజ్జీ అహ్మాయానా బాద మా

49 తద్వారా మృత ప్రదేశాన్ని బ్రతికించటానికి, మా సృష్టితాలలోని అనేక జంతువులకు, మనుషులకు (నీరు) త్రాగించటానికి (మేము ఈ ఏర్పాటును చేస్తున్నాము).

50 వారు గుణపాఠం నేర్చుకునేందుకు మేము దీనిని వారి మధ్య పలు విధాలుగా విశదీకరించాము. ⁶⁶ అయినప్పటికీ మానవులలో చాలామంది అవిశ్వాసం, కృతఘ్నుతలు తప్ప మరొక వైఖరిని అవలంబించటానికి తిరస్కరిస్తున్నారు. ⁶⁷

لِنُنْفِخَ بِهِ بَدَأَ مَيِّتًا وَنُفِخَ بِهِ مَحْيَا تَلْفَاظًا
وَأَنفِخَ بِهِ كَيْدًا ۝

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيهِ لِيُذَكِّرُوا ۝ أَفَبَىٰ أَكْثَرِ النَّاسِ
الْإِكْفُورًا ۝

అమాతనా వ ఇల్లైహిస్తుషూర్” (బుఖారీ - మిష్కాత్ - కితాబుద్దావాత్). అర్థం: “ప్రశంసలు, పొగడ్డలన్నీ అల్లాహ్ కే చెల్లుతాయి. ఆయన మనల్ని చంపిన పిదప బ్రతికించాడు. కడకు మనం చేరుకోవలసింది ఆయన వద్దకే.”

65. మేము కురిపించే ఈ నీటి ద్వారా మీరు పరిశుభ్రత, పరిశుద్ధతలను కూడా పొందుతున్నారు. ఎందుకంటే ఈ వర్షపు నీరు పరిశుభ్రమైనది, పరిశుభ్రపరిచేదీను. వుజూ చేసే నీరును ‘వజూ’ (وَضُوْءٌ) గా వ్యవహరిస్తారు. స్వతహాగా పరిశుభ్రమైనదే గాకుండా, పరిశుభ్రపరిచే గుణం కూడా దానికి ఉంది. అందుకే హదీసులో ఇలా ప్రవచించబడింది: “నీరు పరిశుభ్రమైనది. ఏ వస్తువూ దాన్ని అశుద్ధపరచదు” (అబూ దావూద్, తిర్మిజీ - 22; నసాయి, ఇబ్నె మాజ, సహ్వాహూ అల్ బానీ ఫీ సునన్). అయితే నీటి రంగు, రుచి, వాసన మారిపోతే మాత్రం ఆ నీరు అపరిశుభ్రంగా భావించబడుతుందని హదీసులో ఉంది.
66. వర్షాన్ని మేము సముచిత రీతిలో విభజించి కురిపిస్తూ ఉంటాము. అంటే వేర్వేరు సమయాలలో, వేర్వేరు ప్రాంతాలలో వర్షం కురిపిస్తాము. అయితే కొన్నిసార్లు కొన్ని ప్రదేశాలలో అధిక వర్షపాతం నమోదవుతుంది. మరికొన్ని ప్రదేశాలలో అల్ప వర్షపాతం నమోదవుతుంది. ఒక ఏడాది ఎక్కువ వర్షం పడిన ప్రాంతంలో మరో ఏడాది తక్కువ వర్షపాతం నమోదవుతుంది. ఈ ‘జలాల పంపిణీ’లో కూడా దేవుని యుక్తి దాగివుంది.
67. మానవుడు కృతఘ్నుడు. చేసిన మేలును తొందరగా మరచిపోతాడు. బహుకొద్ది మంది మాత్రమే కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మసలుకుంటారు. దేవుని ప్రణాళికననుసరించి కురిసే ఈ వర్షాన్ని నక్షత్ర పరిభ్రమణ పర్యవసానంగా భావించటం కూడా మనిషి కృతఘ్నుతకు ఒక నిదర్శనం అని చెప్పబడింది. అజ్ఞాన కాలంలో జనులు ఈ విధంగా చెప్పేవారు.

51 మేము కోరుకుంటే ఒక్కో ఊరిలో ఒక్కో హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి పంపి ఉండేవారం. ⁶⁸

52 కాబట్టి నువ్వు తిరస్కారుల మాట వినకు. ఖుర్ఆన్ (బోధన) మూలముగా వారితో గొప్ప పోరాటపటిమను ప్రదర్శిస్తూ ఉండు. ⁶⁹

53 రెండు సముద్రాలను - పరస్పరం - కలిపి ఉంచినవాడు ఆయనే. ⁷⁰ వాటిలో ఒకటి తియ్యనిది, రుచికరమైనది. మరొకటి ఉప్పుగా, చేదుగా ఉంది. ఆ రెండింటి మధ్య ఒక తెర (అడ్డుగోడగా) ఉంది. అది వాటిని వేరుగా ఉంచుతుంది. ⁷¹

لَوْ شِئْنَا لَمَتَّانِي كُلَّ قَرْيَةٍ تَذِيرًا ⁶⁸

لَا نَطْعُ الْكُفْرَيْنِ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ⁶⁹

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ

أَجَابٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا ⁷⁰

68. కాని (ఓ ముహమ్మద్!) మేమలా చెయ్యలేదు. నిన్నొక్కడినే సమస్త మానవాళికోసం ప్రవక్తగా, హెచ్చరించేవానిగా చేసి పంపాము.

69. 'ఈ ఖుర్ఆన్ ఆధారంగా పోరాడుతూ ఉండు' అన్న ఈ ఆయతు మక్కాలో అవతరించింది. అప్పటికింకా ధర్మయుద్ధం (జిహాద్) గురించిన ఆదేశాలు రాలేదు. కాబట్టి ఈ ఆయతు భావం ఏమిటంటే; ఖుర్ఆన్ ఆదేశాలను, అది నిషేధించిన అంశాలను ప్రజలకు స్పష్టంగా విడమరచి చెప్పు. విశ్వసించడానికి నిరాకరించిన వారికి ఎదురు కాబోయే దుష్పరిణామాల గురించి నిర్దిష్టంగా హెచ్చరించు.

70. తియ్యని నీరును 'ఫురాత్' (فُرَاتٌ) అంటారు. 'ఫురాత్' అంటే తీర్చటం, త్రొంచటం అని అర్థం. తియ్యని నీరు (మంచి నీరు) దాహం తీరుస్తుంది. చాలా చేదుగా, ఉప్పుగా ఉండే నీరును 'ఉజాజ్' (أَجَابٌ)గా వ్యవహరిస్తారు.

71. అది రెండు నీటి ప్రవాహాలను కలవనివ్వదు. తీయని నీరు ఉప్పు నీరుగా మారటం, ఉప్పు నీరు తియ్యని నీరుగా మారటం నిషేధించబడింది అన్న భావంలో కొందరు దీనిని అనువదించారు. మరికొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు ఇలా అభిప్రాయపడ్డారు : దేవుడు రెండు రకాల నీళ్ళను సృష్టించాడు. ఒకటి : తియ్యని నీరు. రెండు : ఉప్పు నీరు. తియ్యని నీరు కాలువల, నదుల, సెలయేరుల, తటాకాల రూపంలో జనవాసాల మధ్య ఉంటుంది. వాటి ద్వారా మానవుడు తన అవసరాలు తీర్చుకుంటాడు. ఉప్పు నీరు ప్రాక్వెల్చిమాల వరకు విస్తరించి వున్నా సువిశాల సముద్రాల్లో ఉంటుంది. భూమండలంలో నాల్గింట మూడొంతుల భాగం సముద్ర ప్రాంతం ఉండగా, కేవలం ఒక వంతు భూమిపై మానవుడు మనుగడ సాగిస్తున్నాడని అనబడుతోంది. సముద్రం

54 నీటితో మానవుణ్ణి సృష్టించినవాడు ఆయనే. ఆ తరువాత అతనికి వంశపారం పర్యాన్ని, అత్త గారి బంధుత్వాన్ని⁷² కల్పించాడు. నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు (ప్రతిదీ చేయగల) శక్తి గలవాడు.

55 వారు అల్లాహ్ ను వదలి తమకు లాభాన్నిగానీ, నష్టాన్నిగానీ చేకూర్చలేని వాటిని ఆరాధిస్తున్నారు. ఎంతయినా అవిశ్వాసి మటుకు తన ప్రభువుకు వ్యతిరేకంగా (పైతానుకు) తోడ్పడేవాడే.

56 అయితే (ఓ ప్రవక్తా!) మేము మాత్రం నిన్ను శుభవార్తాహరునిగా, హెచ్చరించే వానిగా చేసి పంపాము.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا
وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٥﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ
وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٦﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾

స్థిరమైనది. అది ప్రవహించదు. కాకపోతే అందులో చలనం ఉంటుంది. అలలు లేచిపడుతుంటాయి. సముద్రపు నీరును దేవుడు ఉప్పునీరుగా మార్చటంలో ఎన్నో పరమార్థాలు ఉన్నాయి. తియ్యని నీరు చాలా కాలం ఒకచోట నిలిచి ఉంటే దాని రంగు మారిపోతుంది. కుళ్ళి కంపుకొడుతుంది. కాని ఉప్పునీరు నిలిచి ఉన్నప్పటికీ దాని రంగు, రుచి మారవు. అది కుళ్ళిపోదు. అలాకాకుండా - సముద్రపు నీరు కూడా తియ్యగా ఉండే పక్షంలో అందులో దుర్వాసన వచ్చేది. అంటువ్యాధులు ప్రబలేవి. దాని వల్ల భూమండలంలో మనుషుల, జంతువుల మనుగడ ప్రమాదంలో పడేది. కాని చూడండి! వేనవేల సంవత్సరాలుగా సముద్రం ఉంది. మరి ఆ సముద్రంలో లెక్కకు మించిన జలచరాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ఎన్నో చరాలు చస్తున్నాయి కూడా. అయితే ఆ నీటిలో ఉన్న లవణాల మూలంగా ఏమాత్రం దుర్వాసన రాదు. నీరు దుర్గంధభరితం కూడా కాదు. ఆ సముద్రంలో నుంచి వచ్చే గాలులు కూడా ఆహ్లాదకరమైనవి, ఆరోగ్యకరమైనవి. ఆ నీరు కూడా పరిశుభ్రమైనదే. ఆఖరికి ఆ నీటిలో చనిపోయే చేపలు తదితర జంతువుల్ని కూడా తినవచ్చునని హాదీసులు చెబుతున్నాయి (ముఅత్తా ఇమామ్ మాలిక్, ఇబ్నె మాజ, అబూ దావూద్, తిర్మిజీ - కితాబుత్తహోర; నసాయి - కితాబుల్ మియాహ్) - తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్.

72. 'వంశం' (نَسَبٌ) అంటే రక్త సంబంధాలన్నమాట. తల్లి తండ్రి తరపున ఈ బంధుత్వ సంబంధాలు ఏర్పడతాయి. 'సిహ్రా' (صِهْرٌ) అంటే వివాహానంతరం అత్తవారింటి తరపున ఏర్పడే బంధుత్వాలు, ఆత్మీయతలని భావం. ఈ రెండు బంధుత్వాలకు

57 “ఈ ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని అందజేసి నేను మీ నుంచి ఎలాంటి ప్రతిఫలాన్నీ అడగటం లేదు. కాని ఎవరయినా తన ప్రభువు వైపు వెళ్ళే మార్గాన్ని (రుజు మార్గాన్ని) అవలంబిస్తే చాలు”⁷³ అని వారికి చెప్పు.

58 ఎన్నటికీ మరణించనివాడూ, నిత్యుడూ అయిన అల్లాహ్ ను నమ్ముకో. స్తోత్ర సమేతంగా ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉండు. తన దాసుల పాపాలను గురించి తెలుసుకునేందుకు ఆయన ఒక్కడే చాలు.

59 ఆయనే ఆకాశాలనూ, భూమినీ, వాటి మధ్యనున్న సమస్త వస్తువులను ఆరు దినాలలో సృష్టించాడు. ఆ తరువాత అధికార పీఠంపై (అర్షాదై) ఆసీనుడయ్యాడు. ఆయన కరుణామయుడు. కావాలంటే (ఆయన వైభవాన్ని గురించి) తెలిసిన వానిని అడుగు.

60 “కరుణామయునికి సాష్టాంగపడండి” అని వారితో అన్నప్పుడు, ‘కరుణామయుడంటే ఏమిటి? (ఆయనెవడు?) నువ్వు ఆజ్ఞాపించిన వానికి మేము సాష్టాంగపడాలా?’ అని వారు అంటారు. ఇది (ఈ ధర్మబోధ) వారి ద్వేషాన్ని మరింత అధికం చేసింది.⁷⁴

فَلِمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَنْتُمْ تَشَاءُونَ
 ٥٧ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

وَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي أَلْمُوتُ وَسَيَرِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ
 يَذُنُوبَ عِمَادٍ خَيْرًا ۝

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
 ٥٩ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَأَلْ بِهِ خَيْرًا ۝

وَاذِاقِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا
 الرَّحْمَنُ أَنْصِبِدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۝

సంబంధించిన వివరాలు నిసా సూరాలో (22, 23) వచ్చాయి. అలాగే పాల వరస సంబంధాలు వంశవృక్ష సంబంధాన్ని పోలి ఉంటాయని హదీసు ద్వారా రూఢీ అవుతోంది. ఉదాహరణకు : “యహ్మారుము మినర్రజాయి మా యహ్మారుము మినన్నసబి” (అర్థం: వంశం మూలంగా నిషిద్ధమైనవి, పాల సంబంధం మూలంగా కూడా నిషిద్ధమవుతాయి.) (బుఖారీ -నెం.2645, ముస్లిం - 1070)

73. అంటే మీరు ప్రభువు మార్గాన్ని అవలంబిస్తే నాకు ప్రతిఫలం లభించినట్లేనని భావం.

61 ఆకాశంలో బురుజులను నిర్మించి,⁷⁵
అందులో ప్రజ్వలమైన దీపాన్ని, కాంతి
మంతమైన చంద్రుణ్ణి ఆవిష్కరించినవాడు
శుభకరుడు.

62 ఆయనే రేయింబవళ్ళను ఒకదాని
వెనుక ఒకటి వచ్చేలా చేశాడు.⁷⁶
ఇదంతా గుణపాఠం నేర్చుకునే వాని కోసం,
లేదా కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా మసలుకో
దలచిన వాని కోసం చేయబడింది.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا
سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٧٥﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ
أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٧٦﴾

74. రహ్మాన్, రహీమ్ అనేవి అల్లాహ్ గుణాలు. అవి ఆయన శుభ నామాల లోనివి కూడా. అయితే అజ్ఞాన కాలంలో అరబ్బులకు అల్లాహ్ కు చెందిన ఆ పేర్ల గురించి తెలీదు. ఉదాహరణకు : హుదైబియా ఒడంబడిక సందర్భంగా ఒప్పుంద పత్రానికి ఆరంభంలో 'బిస్మిల్లా హిర్రహ్మానిర్రహీమ్' అని దైవప్రవక్త (స) రాయించినప్పుడు, 'ఈ రహ్మాన్, రహీమ్ ఎవరో మాకు తెలీదు' అని మక్కా ముష్రిక్కులు తెగేసి చెప్పారు. 'బిస్మిక్లలాహుమ్మ' అని వ్రాయమని పట్టుబట్టారు (సీరత్ ఇబ్నె హిషామ్ - 2/317). బనీ ఇస్రాయిల్ సూరా (110), అర్రాద్ సూరా (30)లలో కూడా ఈ 'రహ్మాన్' ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు వారు తడబడేవారని, సజ్దా చేయటానికి వెనుకాడేవారని ఉంది.

75. 'సలఫ్'ల వ్యాఖ్యానం ప్రకారం 'బురుజులు' అంటే ఆకాశంలోని పెద్ద పెద్ద నక్షత్రాలని భావం. ఆ తరువాతి కాలంలోని వ్యాఖ్యాతలు మాత్రం ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులు సూచించిన రాసులే ఈ బురుజులని భావించారు. ఈ బురుజులు మొత్తం 12. అవేమంటే: 1. హమల్ 2. సౌర్ 3. జౌజా 4. సర్కాన్ 5. అసద్ 6. సుంబులా 7. మీజాన్ 8. అఖ్రాబ్ 9. ఖౌస్ 10. జదీ 11. దల్ వున్ 12. హూత్. (తెలుగులో: 1. మేషం 2. వృషభం 3. మిథునం 4. కర్కాటకం 5. సింహం 6. కన్య 7. తుల 8. వృశ్చికం 9. ధనుస్సు 10. మకరం 11. కుంభం 12. మీనం). ఈ రాసులు 7 పెద్ద గ్రహాలకు మజిలీలు, ఆ గ్రహాల పేర్లు ఇవి: 1. మిర్రిఖ్ 2. జుహ్రా 3. అతారుద్ 4. ఖమర్ 5. షమ్సీ 6. ముష్తరీ 7. జుహల్. ఈ గ్రహాలు ఆ బురుజులను తమ నిలయాలుగా వాడుకుంటాయి (ఐసరుత్తఫాసీర్)

76. రాత్రిపోగానే పగలు వస్తుంది. పగలు పోగానే రాత్రి ఏతెంచుతుంది. రెండూ ఒకేసారి రావు. ఒకదాని వెనుక ఒకటి ఇవి రావటంలో గల పరమార్థాలు ఎవరికీ తెలియనివి కావు. కొందరు 'ఖిల్ఫతన్' (خِلْفَةٌ) అన్న పదాన్ని పరస్పరం వ్యతిరేకం అన్న అర్థంలో తీసుకున్నారు. అంటే రాత్రి చీకటిగా ఉండి, పగలు వెలుతురుగా ఉంటుందన్నమాట.

63 కరుణామయుని (విశ్వాసపాత్రులైన) దాసులెవరంటే, వారు నేలపై వినములై నడుస్తారు. మూర్ఖులు వారితో మాట్లాడి నప్పుడు 'మీకు సలాం' అంటూ సాగి పోతారు. ⁷⁷

64 వారు తమ ప్రభువు సన్నిధిలో సాష్టాంగపడుతూ, నిలబడుతూ రాత్రులు గడుపుతారు.

65 వారిలా ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు: “మా ప్రభూ! మాపై నుంచి నరక శిక్షను తొలగించు. ఎందుకంటే ఆ శిక్ష ఎన్నటికీ వీడనిది.” ⁷⁸

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿۶۳﴾

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿۶۴﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿۶۵﴾

77. 'సలాం' చెప్పి ముందుకు సాగిపోవటం అంటే మూర్ఖుల మాటల్ని పట్టించుకోకుండా, పిడి వాదానికి దిగకుండా నిష్క్రమిస్తారని భావం. విశ్వాసులు అజ్ఞానులతో తర్కవిత్కాలకు దిగి విలువైన సమయాన్ని వృథా చేయరు. మూర్ఖుల్లాగా మొండికేయరు. పైగా అలాంటి సందర్భాలలో నింపాదిగా, హుందాగా వ్యవహరిస్తూ అక్కడి నుంచి తప్పుకుంటారు.

78. దీన్నిబట్టి అవగతమయ్యేదేమిటంటే కరుణామయుని సినైన దాసులు రాత్రిపూట దైవారాధనలో గడపటమే గాకుండా, దైవానికి భయపడుతూ ఉంటారు. నరకయాతన నుంచి నిరంతరం దేవుని శరణు కోరుతూ ఉంటారు. కనుక మనిషి దైవారాధన చేస్తూ, దైవవిధేయత కనబరుస్తూ కూడా దేవుడు తనను నిలదీస్తాడన్న విషయం పట్ల నిర్భయంగా, నిశ్చింతగా ఉండరాదు. తన ఆరాధనలను తలచుకుని అహంకారంతో విద్రవీగరాదు. ఈ మాటే వేరొకచోట ఈ విధంగా చెప్పబడింది : “వారు ఇవ్వ గలిగినది ఇస్తూ ఉంటారు. కాని వారి హృదయాలు తమ ప్రభువు వైపునకు మరలి పోవలసి ఉందనే భావన వల్ల వణుకుతూ ఉంటాయి” (మోమినూన్ -6). ఇంతకీ ఆ భయం ఎందుకు? అంటే తమ ఆరాధనలు, దానధర్మాలు దైవసమక్షంలో స్వీకార యోగ్యం అవుతాయో అవవో అని! ఈ ఆయతుకు భావార్థంగా హదీసులో ఇలా వచ్చింది - ఇంతకీ ఈ విధంగా భయపడే కరుణామయుని భక్తులెవరు? వారు సారాయి త్రాగేవారా? లేక దొంగతనం చేసేవారా? అని హజ్రత్ ఆయషా (ర.అన్ హా) దైవప్రవక్త (స) వారిని అడగ్గా, “లేదు. ఓ అబూబక్రీ పుత్రికా! వారు అటువంటి జనం కారు. వారు నమాజ్ చేసేవారు, ఉపవాసాలు పాటించేవారు, దానధర్మాలు

66 నిశ్చయంగా అది చాలా చెడ్డచోటు. చెడ్డ నివాస స్థలం.

67 వారు - ఖర్చుపెట్టే సమయంలో కూడా అటు మరీ దుబారా ఖర్చుచేయకుండా, ఇటు మరీ పిసినారితనం కూడా చూపకుండా - రెండింటికీ మధ్య - సమతూకాన్ని పాటిస్తారు.⁷⁹

68 వారు అల్లాహ్‌తో పాటు మరో దైవాన్ని మొరపెట్టుకోరు. న్యాయబద్ధంగా తప్ప - అల్లాహ్ ఏ ప్రాణిని హత్య చేయటాన్ని నిషేధించాడో దానిని హతమార్చరు.⁸⁰ వారు వ్యభిచారానికి పాల్పడరు.⁸¹ ఈ చేష్టలకు ఒడిగట్టిన వాడు పాపఫలాన్ని పొంది తీరుతాడు.

إِنهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَعُوا لَمْ يُسِرُّوْا وَلَمْ يَكْفُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ۝

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۝

చేసేవారై ఉంటారు. అయినప్పటికీ తమ ఆచరణలు స్వీకారయోగ్యమవుతాయో లేదోనని భయపడుతూ ఉంటారు” అని ఆయన (స) వివరించారు (తిర్మిజీ - కితాబుత్తఫ్సీర్, మోమినూన్ సూరా).

79. దైవానికి ఇష్టం లేని పద్దులలో ఖర్చుపెట్టటం దుబారా ఖర్చు క్రిందికి వస్తుంది. అలాగే దైవవిధేయతా మార్గంలో ఖర్చుపెట్టకుండా చేతని ఆపి ఉంచటం పిసినారి తనంగా పరిగణించబడుతుంది. దైవాజ్ఞలకనుగుణంగా ధనాన్ని వెచ్చించటం సరైనది (ఫత్హుల్ ఖదీర్). అలాగే ధర్మసమ్మతమైన విషయాలలో అడ్డూ ఆపూ లేకుండా ఖర్చుపెట్టడం కూడా ‘దుబారా’ క్రిందికి వస్తుంది. అందుకే ఎల్లప్పుడూ రెండు అతివాదాలకు నడుమ సమత్వాన్ని, సమతూకాన్ని పాటించటం అవసరం.

80. న్యాయబద్ధంగా ఎవరినయినా చంపటానికి మూడు కారణాల్లో ఏదో ఒకటి ఉండాలి. 1. ఇస్లాం స్వీకరించిన మీదట అతడు ధర్మభ్రష్టుడైతే, 2. వివాహితుడై ఉండి కూడా వ్యభిచారానికి పాల్పడితే. 3. ఎవరినయినా అన్యాయంగా హత్యచేస్తే. - ఈ మూడు పరిస్థితుల్లో మరణశిక్ష విధించవచ్చు.

81. హదీసులో ఉంది - “అన్నిటికన్నా పెద్ద పాపం ఏది?” అని ఒకరు దైవప్రవక్త (సఅసం)ను ప్రశ్నించగా, “నిన్ను పుట్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే అయినప్పటికీ నువ్వు ఆయనకు సహవర్తునిగా ఇంకొకరిని కల్పించటం (షిర్క్‌కు ఒడిగట్టడం)” అని ఆయన (సఅసం) సమాధానమిచ్చారు. “ఆ తరువాత పెద్ద పాపం ఏది?” అని అతను అడగగా, “నీ సంతానం నీతో కలిసి తినేస్తుందేమోనన్న భయంతో చంపేయటం”

69 ప్రళయదినాన అతనికి రెట్టింపు శిక్ష వడ్డించబడుతుంది. వాడు పరాభవం పాలై, అత్యంత నికృష్ట స్థితిలో కలకాలం అందులో పడి ఉంటాడు.

70 అయితే (ఈ పాప కార్యాల తరువాత) ఎవరు పశ్చాత్తాపం చెంది, విశ్వసిస్తారో, సదాచరణ చేస్తారో⁸² అలాంటి వారి పాపాలను అల్లాహ్ పుణ్యాలుగా మార్చి వేస్తాడు.⁸³ అల్లాహ్ క్షమాభిక్ష పెట్టేవాడు, కరుణాకరుడు.

يُضَعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْتَارُ ۗ فِي مَا كَانُوا

الْأَمَنَ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ

اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ ۗ حَسَنَاتٍ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

అని ఆయన (స) చెప్పారు. “ఆ తరువాత?” అని అతను సందేహపడగా, “నువ్వు నీ పొరుగువాని భార్యతో అక్రమ సంబంధం ఏర్పరచుకోవటం” అని ఆయన (సఅసం) బదులిచ్చారు. ఈ ఆయతు ద్వారా ఈ విషయాలు రూఢీ అవుతున్నాయని చెబుతూ ఆయన (స) ఈ ఆయతును పఠించారు (బుఖారీ - తఫ్సీర్ అల్ బఖర సూరా; ముస్లిం - కితాబుల్ ఈమాన్).

82. దీనిద్వారా అర్థమయ్యేదేమిటంటే నిష్కల్మషమైన, నిజమైన పశ్చాత్తాపంవల్ల అన్ని రకాల పాపాలూ క్షమించబడతాయి. అవి ఎంత పెద్దవైనా సరే.

మరి నిసా సూరా 93వ ఆయతులో విశ్వాసిని హత్యచేసినవాడికి నరకమే గతి అని చెప్పబడిందేమిటి? అన్న సందేహం ఈ సందర్భంగా కలగవచ్చు. అసలు విషయం ఏమిటంటే విశ్వాసిని హత్యచేసిన తర్వాత పశ్చాత్తాపం చెందకుండా అదే స్థితిలో చనిపోయినవాడని అక్కడ దాని భావం. ఇకపోతే నిష్కల్మషమైన మనస్సుతో పశ్చాత్తాపం చెందితే ఆ పాపం కూడా క్షమించబడుతుంది. ఒకడు వందమందిని హత్యచేసిన తర్వాత మనస్ఫూర్తిగా పశ్చాత్తాపం చెందగా అల్లాహ్ అతన్ని కూడా క్షమించి వదలిపెట్టాడని హదీసులో ఉంది. (సహీహ్ ముస్లిం, తౌబా ప్రకరణం).

83. దీని భావం ఏమిటంటే దేవుడు అతని జీవితంలో పరివర్తనను తీసుకువస్తాడు. ఇస్లాంకు పూర్వం అతను పాపాలు చేసేవాడు. ఇప్పుడతను పుణ్యకార్యాలు చేస్తాడు. పూర్వం బహుదైవారాధన చేసేవాడు. ఇప్పుడు ఏకదైవారాధన చేస్తాడు. పూర్వం అవిశ్వాసులతో కలిసి ముస్లింలను పీడించేవాడు. ఇప్పుడు ముస్లింల తరపున అవిశ్వాసులను ప్రతిఘటిస్తాడు. మరో అర్థం ఏమిటంటే అల్లాహ్ అతని పాపాలను పుణ్యాలుగా మార్చివేస్తాడు. హదీసు ద్వారా కూడా దీనికి సమర్థన లభిస్తోంది - దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఇలా చెప్పారు : “అందరికన్నా చివర్లో స్వర్గంలో ప్రవేశించేదెవరో, అందరికన్నా ఆఖరిలో నరకం నుంచి బయటికి తీయబడేవాడెవడో నాకు తెలుసు. ప్రళయదినాన అతని చిన్న చిన్న పాపాలు సమర్పించబడతాయి.

71 మరెవరయితే పశ్చాత్తాపం చెంది, సదాచరణ చేస్తాడో అతడు (వాస్తవంగా) అల్లాహ్ వైపునకు మరలివచ్చిన వాడవు తాడు.⁸⁴

72 వారు (కరుణామయుని సినలైన దాసులు) అసత్యానికి సాక్షులుగా ఉండరు.⁸⁵ ఎప్పుడైనా వ్యర్థమైన వాటి గుండా పోవలసివస్తే, హుందాగా ముందుకు సాగిపోతారు.⁸⁶

73 వారికి వారి ప్రభువు వాక్యాల ఆధారంగా బోధపరచినపుడు, వారు గుడ్డి వారుగా, చెవిటివారుగా వాటిమీద పడిపోరు.⁸⁷

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾

وَالَّذِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيَدْفَعُوا الْآيَاتَ قَالُوا لَنْ نَقْبَلَهُنَّ إِنَّا لَمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنَّا نَسْتَعِينُهُمْ وَإِنَّا لَمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنَّا نَسْتَعِينُهُمْ وَإِنَّا لَمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنَّا نَسْتَعِينُهُمْ

అతని పెద్ద పాపాలు ఒక ప్రక్కన పెట్టబడతాయి. నువ్వు ఫలానా రోజుల్లో ఫలానా పాపకార్యాలు చేశావా? అని అతన్ని ప్రశ్నించటం జరుగుతుంది. అతను 'అవును'ని ఒప్పుకుంటాడు. ఎందుకంటే వాటిని త్రోసిపుచ్చే శక్తి అతనికి ఉండదు. అదీగాక, తన పెద్ద పాపాలు కూడా హాజరుపరచబడవచ్చున్న భయం అతన్ని పీడిస్తూ ఉంటుంది. అంతలోనే, "పో. నువ్వు చేసిన ఒక్కో పాపానికి బదులుగా ఒక్కో పుణ్యం ఇవ్వబడింది" అని అతనితో అనబడుతుంది. దేవుని ఈ ఔదార్యాన్ని చూసి, "నేను చేసిన దురాగతాలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. అవి నాకిక్కడ కానరావటం లేద"ని అంటాడు. ఇది చెప్పిన తరువాత దైవప్రవక్త (స) పెద్దగా నవ్వేశారు. అప్పుడు ఆయన (స) పల్లు కూడా కనిపించాయి (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ ఈమాన్).

84. మొదటి తౌబా (పశ్చాత్తాపం) అవిశ్వాసం, బహుదైవారాధన (షిర్క్)కు సంబంధించినది. ఈ తౌబా ఇతరత్రా పాపకార్యాలకు, పొరపాట్లకు సంబంధించినది.

85. మూలంలో 'జూర్' (الزُّورُ) అనే పదం ఉంది. 'జూర్' అంటే అసత్యం, బూటకం అని అర్థం. అబద్ధం మొదలుకుని కుఫ్ర్, షిర్క్, దురాచారాలు, వ్యర్థ విషయాలు, వ్యసనాలు, అజ్ఞానకాలపు మూఢనమ్మకాలు అన్నీ ఇందులో చేరి ఉన్నాయి. కాబట్టి కరుణామయుని నికార్యుని భక్తులెవరూ ఇలాంటి అపసవ్యమైన విషయాలలో, అసత్య సాక్షులలో తలదూర్చరు. ఈ రకమైన సమావేశాలకు, చర్చలకు కూడా వారు దూరంగా ఉంటారు.

86. 'లఘువున్' (الْفُؤْمَانُ) అంటే నిరర్థకమైన, నిష్ప్రయోజనకరమైన విషయం అని అర్థం. ఇలాంటి మాటలు, చేష్టలు వారికి ఎదురుపడినపుడు వారక్కడి నుంచి సంస్కారవంతుల

74 వారు ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు : “ఓ మా ప్రభూ! నువ్వు మా భార్యల ద్వారా, మా సంతానం ద్వారా మా కళ్లకు చలువను ప్రసాదించు. 88 మమ్మల్ని దైవ భక్తిపరుల (ముత్తఖీన్ల) నాయకునిగా చేయి.” 89

75 ఇలాంటి వారికే వారి సహన స్థయిర్యా లకు బదులుగా స్వర్గంలోని అత్యున్నత స్థానాలు వొసగబడతాయి. అక్కడ సలాం, దీవెనలతో వారికి స్వాగత సత్కారాలు లభిస్తాయి.

76 వారందులో (స్వర్గవనాలలో) కలకాలం ఉంటారు. అదెంతో రమణీయ మైన స్థలం, అత్యుత్తమ నివాసం.

77 “ఒకవేళ మీరు మొరపెట్టుకోక పోతే, నా ప్రభువు మిమ్మల్ని ఏ మాత్రం లక్ష్యపెట్టేవాడే కాదు. 90 మీరెలాగూ ధిక్క రించారు. ఇప్పుడు శీఘ్రంగానే తప్పించనలవికాని శిక్ష మిమ్మల్ని అంటుకుంటుంది” 91 అని (ఓ ప్రవక్తా! తిరస్కార జనులకు) చెప్పు.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ
أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿۸۸﴾

﴿۸۹﴾ وَالَّذِينَ يُجْرُونَ الْعُرَّةَ بِمَا صَبَرُوا وَيَلْقَوْنَ فِيهَا خَيْرًا وَهُمْ لَمْ
يَلْمِزُوا أُمَّةً وَهُمْ لَمْ كُفُّوا أَعْيُنَهُمْ عَنْ النَّاسِ أَعْيُنُهُمْ

﴿۹۰﴾ خَالِدِينَ فِيهَا حَسَنَاتٌ لِمُتَّقِينَ ﴿۹۱﴾

تِلْ مَا يَعْذِبُكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ لَفَقَدْنَاكُمْ لَكُمُ فَسُوفُ
يَكُونُ لَكُمْ أُمَّةٌ ﴿۹۲﴾

మాదిరిగా తప్పుకుంటారు. ధనాన్ని, మానాన్ని, ప్రాణాన్ని బలిగానే వ్యర్థ విషయాలకు వారు అల్లంత దూరాన ఉంటారు.

87. అంటే దైవోపదేశం పట్ల వారు నిర్లక్ష్యాన్ని, ఉదాసీనతను కనబరచరు. పైగా వారు తమ ప్రభువు వాక్యాలను శ్రద్ధగా వింటారు. వాటిపై యోచన చేస్తారు. వాటి ప్రకారం ఆచరిస్తారు.

88. అంటే మా ఆలుబిడ్డలను నీ విధేయులుగానూ, మా విధేయులుగానూ చేయి. ఆ విధంగా వారు మాకు కన్నుల పండువ కావాలి.

89. అంటే మంచి పనులలో వారు మాకు సహాయసహకారాలందించేలా చెయ్యి.

90. 'మొర' అంటే దుఆ, ఆరాధన అని భావం. మీరు సృష్టించబడింది దైవారాధన కోసమే. కాని ఈ విషయాన్ని మీరు గ్రహించలేకపోతే మీ ప్రభువుకు కలిగే నష్టం ఏమీలేదు, నష్టపోయేది మీరే అని దీని భావం.
91. అవిశ్వాసులను ఉద్దేశించి చెప్పబడిన మాటలివి : "మీరు ఎలాగూ అల్లాహ్ ను తిరస్కరించారు. కాబట్టి మీకు శిక్ష పడటం ఖాయం." ఈ మాట ప్రపంచంలోనూ నిజమయింది. బద్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసులకు ఘోర పరాజయం ఎదురయింది. ఇక పరలోకంలోనైతే శాశ్వతమైన నరకయాతన వారికి విధించబడుతుంది.

